

DALSLANDS FÅGLAR 2012

Dalshands Ornitologiska Förening

Innehåll

Förord.....	3
Dalslands socknar.....	4
Fågelåret 2012.....	5
Fågelobservationer 2012.....	9
Rapportmall.....	50
DOF-sidan.....	56

Regionala rapportkommittén

Göran Cederholm
(rapportmottagare)
Kungälvsgatan 3C
416 69 GÖTEBORG
g.cederholm@bredband.net
Telefon: 031-7400161
Mobil: 0709-961360

Per Undeland
Kungälvsgatan 5B
416 69 GÖTEBORG
pundeland@yahoo.com
Mobil: 0734-198450

Håkan Krave
Sunnanå, Säter 3
464 30 MELLERUD
kravehkan@yahoo.com
Mobil: 0707-336072

Michael Egerzon
Fasanvägen 8A
468 30 VARGÖN
Mobil: 0733-767267

Internetadresser:

<http://www.faglarpadaal.se>
(Dalslands Ornitologiska Förenings hemsida)

<http://svalan.artdata.slu.se/birds/default.asp>
(Rapportsystemet Svalan)

<http://www.sofnet.org>
(Sveriges Ornitologiska Förenings hemsida)

<http://club300.se>
(Club 300:s hemsida)

Denna publikation är utgiven av Dalslands Ornitologiska Förening

Omslag: Häckande skräntärna på Kräklingarna. Foto:Nils-Gunnar Olsson.

Förord

Till denna sammanställning av fågelfynd i Dalsland under 2012 har 152 rapportörer bidragit, några färre än föregående år. Vi tackar alla som gjort denna fågelrapport möjlig.

Rapporten grundar sig på fynd i den internetbaserade databasen Svalan, där observatören själv lägger in sina fynd. I Svalan kan man söka ytterligare information om de fynd som beskrivs i denna skrift, och också fynd av övriga arter som inte tas upp här. Man kan också skicka in sina fågelobservationer direkt till rapportkommittén, som sedan lägger in dem i Svalan. Adressen till rapportmottagaren finns på sidan 2.

I rapporten anges oftast varje enskilt fynd, men för vissa arter görs istället kommun- eller sockenvisa sammanställningar.

Presentationerna sker enligt tradition i följande kommunordning:

Dals-Ed – Bengtsfors – Svanskogs socken i Säffle kommun – Åmål – Mellerud – Valbo-Ryrs socken i Munkedals kommun – Färgelanda – Vänersborg

I övrigt redovisas fynden i kronologisk ordning.

De i Sverige anträffade arterna indelas i enlighet med internationella riktlinjer i fem olika kategorier:

- A.** Spontant uppträdande arter som iakttagits minst en gång fr.o.m. 1950.
- B.** Spontant uppträdande arter som endast iakttagits mellan år 1800 och 1949.
- C.** Inplanterade eller förrymda arter som etablerat en av människan ej beroende, frihäckande population.
- D.** Arter som kan vara spontant uppträdande, men där det bedöms som troligast att de rymt ur fångenskap.
- E.** Arter som med säkerhet, eller nära nog säkert, är rymlingar.

De svenska artlistorna utgörs av kategorierna A, B och C. Eventuella fynd av arter ur kategorierna D och E publiceras i slutet av artpresentationerna. Den officiella svenska listan finns publicerad på Raritetskommitténs och Taxonomikommitténs hemsidor, som man enklast hittar via SOF:s hemsida (adressen finns på sidan 2), varifrån man klickar sig vidare via "Forskning".

Fågelåret 2012

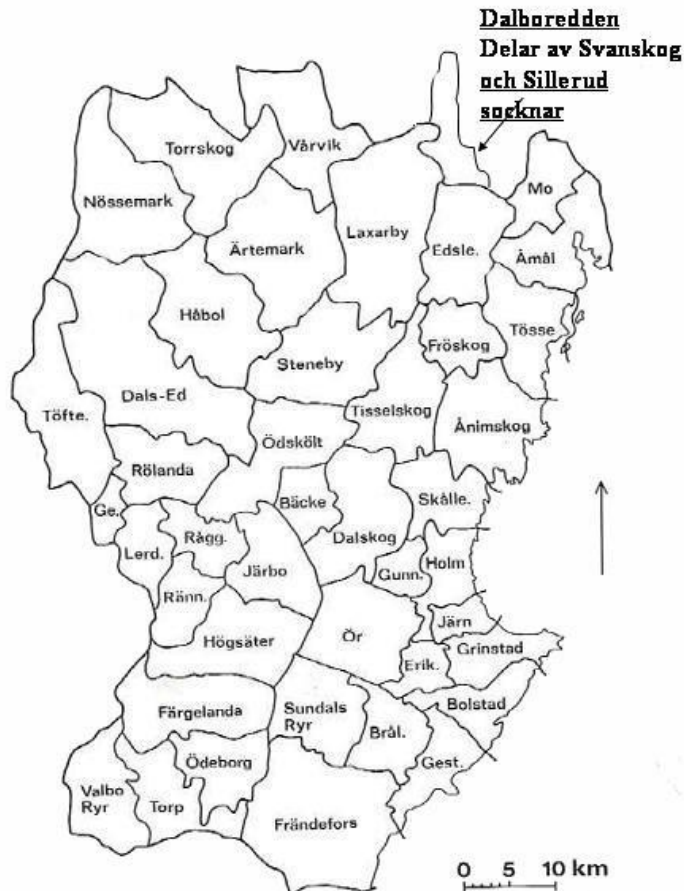

Fig. 1. Dalslands socknar. Förkortningar: Bräl. = Brälanda, Gest. = Gestad, Erik. = Erikstad, Ränn. = Rännelanda, Lerd. = Lerdal, Rågg. = Råggård, Gunn. = Gunnarsnäs, Skälle. = Skällerud, Ge. = Gesäter, Täfte. = Täftedal, Edsle. = Edsleskog.

Antal arter

Under året observerades 220 arter i Dalsland. Under de senaste tio åren har detta antal varierat mellan 212 och 231. Tre av årets arter var nya för landskapet:

En större skrikörn som ingen såg, utan som registrerades med hjälp av den sändare den var försedd med, passerade Dalsland två gånger under året, i maj och i augusti. Sändaren hade den fått som bounge i Estland år 2008.

En tärnmås hittades utanför Ödeborg den 17 oktober. Den rastade dagen efter i Hillingsättersjön, men var sedan försvunnen.

En vitvingad trut som uppehöll sig bl.a. på västgötasidan av Vänersborgsviken den 16-22 september stod under den sista dagen även på dalslandssidan av viken.

Antalet arter av kategorierna A, B och C (för förklaring se Förordet ovan) i Dalsland t.o.m. 2012 är därmed 296.

Häckfåglar

Tre spektakulära häckningar ägde rum i Dalsland under året; de första häckningarna i modern tid av dels skrântärna på Kräklingarna, dels två par av havsörn vid Vänerkusten.

Fram till mitten av 1800-talet häckade havsörnen fortfarande i hela

Sverige, men under perioden fram till 1900 utrotades den från stora delar av landet (Svensson et al. 1999).

I Vänerhöll sig havsörnen kvar till 1950, då det sista paret hade övergett sitt revir (i Västergötland). Under våren 1951 såg fyrvaktaren på Hjortens udde en örn passera med bomaterial i klorna. Förmodligen rörde det sig om en av örnarna från det sista paret i Västergötland som gjorde ett häckningsförsök någonstans i närheten av Hjortens udde (Karvik 1964, sid. 177).

Skrântärna häckade på några platser i Vänerhöll i mitten av 1800-talet, och en av lokalerna som nämns är Kräklingarna (Söderberg 1923). Under senare år har ett par häckat utanför Vänersnäs i Västergötland. I år uteblev dessa där, och kanske är det detta par som i år har flyttat över till Dalslandssidan.

Övriga intressanta häckare: Förra året rapporterades tio häckande par vardera av knöl- och sångsvan. I år fördubblades knölsvanhäckningarna till tjugo, varav hela sex par i Gösjön, medan sångsvanhäckningarna minskade till sju par. Den lilla populationen av vitkindad gås ligger kvar på tre-fyra par.

Av snatterand och skedand hittades inga häckningar, men de bedöms ändå häcka med fem-tio resp. fem

par. Ett viggpar sågs i år igen på fjolårets häckplats vid Ressbyn under häckningstid, men utan tecken på häckning. Ingen häckning kunde heller konstateras av smådopping eller svarthakedopping.

På Kräklingarna räknades 200 par storskarv, en ytterligare minskning från fjolårets 232 par. Populationen nådde sin maxstorlek 2006 med 460 par. För rördrommen kulminerade populationen 2009 med sexton revir, men halverades sedan p.g.a. två kalla och snörika vintrar. I år blev resultatet nio revir.

Pilgrimsfalkstammen är stabil, tio par häckade och producerade sjutton ungar, ett par mer jämfört med fjolåret, men samma antal ungar.

När det gäller spelande nattfåglar är resultatet blandat. Elva spelande vaktlar är en mycket låg siffra, fem småfläckiga sumphöns ett normalt resultat och nio kornknarrar en för arten hög siffra. Särskilt vakteln är lynnig i sin spelaktivitet, vilket gör att det krävs hög skådaraktivitet för att få ett bra mått på antal fåglar.

Även i år sågs par av rödbena under häckningstid, men på en helt annan lokal än tidigare. Endast några få fynd av storspov och grönbena gjordes under häckningstid.

Årets Vänerinventering gav rekordresultat för silltrut, men relativt låga antal av fisk- och silvertärnor. Speciellt tärnor är rörliga i sina häckningsvanor, en minskning i en del av Vänern kan motsvaras av en

ökning i en annan del av sjön. Generellt har antalet silvertärnor ökat kraftigt i Vänern under de senaste decennierna.

Liksom förra året har det endast hittats två revir av berguv. Bara en gråspett rapporterades under häckningstid, och tretåig hackspett hittades endast under tidig vår på tre lokaler.

I år återfanns några häckande back-svalor igen och två häckningar av stenskvättan hittades.

Den lilla populationen av näktergal i Gösjöområdet håller ställningarna, men i år hittades inte en enda sjungande näktergal någon annanstans i landskapet. Fynden av rosenfink var i år fler än de varit på några år och när det gäller steglitsen så har det skett en påtaglig ökning av populationen i de öppnare landskapsdelarna i Dalsland.

”Vinterfynd”

Milt väder under senhösten och över nyår ledde till att det fanns fler än hundra sångsvanar kvar halvvägs in i januari. Detta ledde också till det femte vinterfyndet av tundrasädgås samt att några grågäss sågs i januari.

Den dvärgbeckasin som upptäcktes på nyårsafton 2011 och utgjorde det fjärde vinterfyndet fanns kvar i januari. Av rörhöna gjordes ett femte vinterfynd och av kricka ett sjunde.

Det gjordes vinterfynd av ett flertal andra sjöfåglar, många av dem under den milda januarimånaden: Vigg, sjöorre, svärta, småskrake, små- och storlom, smådopping, gråhäger och sothöna.

Även av blå kärnhök, tornfalk, pilgrimsfalk, skogsduva, försärla och svarthätta gjordes vinterfynd.

Sträckrörelser / talrikt uppträdande

Årets mest spännande uppträdande under denna rubrik utgörs av de nordliga ugglor som sökte sig söderut, troligen p.g.a. dålig gnagar-tillgång i norra Sverige. Helt unikt var uppträdandet av lappugglor, som gav sex fynd och därmed dubblade antal fynd i Dalsland, samtidigt som hökugglan uppträdde i de största antalen sedan 1989. Även av jordugglan gjordes ovanligt många fynd, men alla utom ett gjordes under vårsträcket. En av dem stannade också till senare delen av juli vid Bergs mader. I kontrast till detta finns inga fynd av pärluggla under året.

Däremot var antalet rastande sångsvanar, både under vår- och höststräcket, lägre än vanligt. Deras val att rasta eller sträcka vidare styrs av snö-, is och översvämningsförhållanden. Detta kunde konstateras den 13 mars, då många sångsvanar sågs sträcka förbi utan att rasta.

Efter fjolårets rekordartade rastande av sädgäss var antalen i år tillbaka

på normala nivåer. Däremot rastade större antal bläsgäss än vanligt, ansamlingarna av grågäss (upp till 2100 ex i november) var på den höga nivå det legat under några år, och den näst största flocken av vitkindade gäss i landskapet sågs passera i oktober.

Liksom 2011 rastade många bläsänder i Hästefjorden i oktober, och den näst största noteringen av snatteränder gjordes i Gösjön.

Ett vårfynd av kärnsnäppa gjordes, vilket inte skett sedan 2006. På sommaren rastade en ovanligt stor flock av större strandpipare och det noterades en hög dagssumma av sträckande skrattnäsar.

Under höststräcket noterades den näst högsta dagssumman av sträckande bo/bergfink och den högsta dagssumman av steglits.

Fenologi

Fem arter fick sina tidigaste vårfynd: Strandskata (17 mars), trana (4 mars, utöver två övervintringar), tornseglare (1 maj), trädgårdssångare (30 april) och grå flugsnappare (4 maj).

För brun kärnhök och skogssnäppa blev årets förstafynd deras näst tidigaste, och för ljungpipare det tredje tidigaste. Ovanligt tidiga fynd gjordes också av tofsvipa, hussvala, gransångare och hämpling.

På Kräklingarna gjordes under Vänerinventeringen det andra sommarfyndet av spetsbergsgås. Under

sommaren gjordes också de tidigaste fynden av sydsträckande kustpipare, mo- och spovsnäppa.

De näst senaste höstfynden gjordes sedan av stjärtand och silltrut, och även av strandskata och gransångare gjordes sena fynd.

Rariteter

Utöver de tre nya arterna för Dalsland gjordes ett andrafynd av stäpphök vid Sunnanå den 2 maj och ett tredjefynd av lundsångare

De två nya måsfåglarna för Dalsland:

Tärnmås utanför Ödeborg 17.10 2012.

Foton: Monica Svensson.

vid Rörvik den 30 juni.

Övriga arter med tidigare mindre än 10 fynd i Dalsland var brun glada vid Rörvik den 29 maj, jaktfalk vid Rörvik den 5 oktober, tajgasångare vid Tjärtakan, Frändefors den 5 oktober samt inte mindre än sex fynd av lappuggla.

Arter med tidigare minst 10 men färre än 20 fynd var svartnäbbad islom (två fynd) och storlabb. Ytterligare några subrariteter under året var sillgrissla, jorduggla, som-margylling och ortolansparv.

Vitvingad trut som uppehöll sig i Vänersborgsviken. Denna bild är dock tagen på västgötasidan av viken.

Foto: Thomas Bernhardsson.

Fågelobservationer 2012

Lokalbeskrivningar

I rapporten anges alltid de lokaler där observationen gjorts med namn angivna från topografiska kartan (1:50000) och sockennamn. Bild över Dalslands socknar finns på sid. 4. Följande lokaler står för en särskilt stor andel av observationerna och lämnas utan socken-angivelse i presentationen:

Bergs mader (Holm)
 Bräcke ängar (Edsleskog)
 Dals Långed (Steneby)
 Gälle udde/Gällnäs (Gestad)
 Gösjön (Holm)
 Hillingsättersjön (Färgelanda)
 Hjortens udde (Grinstad)
 Holmsåns mynning (Holm)
 Järns sannar (Järn)
 Kvantenburg (Bolstad)
 Kräklingarna (Skållerud)
 Näs/Näs sannar (Grinstad)
 Oljehamnen (Frändefors)
 Rörvik (Gestad)
 Sikhall (Gestad)
 Svartebäck (Grinstad)
 Tydjesjön (Tösse)
 Ursand (Frändefors)
 Vänersborgsviken (Frändefors)

samt ett antal lokaler inom Hästefjordsområdet i Frändefors socken

och Tydjesjöområdet i Tösse socken. Inom Hästefjordsområdet gäller detta Grundsvik, Hästefjord (Hästefjords gård), Långsjön, Röseboviken, Stenön, Sörvik och Vik. Inom Tydjesjöområdet gäller det Hallebol, Hässelbacka, Tomasbol, Tybyvallarna och Tydjebyn.

Även övriga lokaler i Hästefjordsområdet och Tydjesjöområdet lämnas utan att socken anges. De knyts i stället till resp. område, som i texten förkortas Hfj.omr. resp. Tysj.omr. Lokalernas beteckningar blir då t.ex. Fagervik, Hfj.omr. eller Torpane, Tysj.omr.

Följande åtta använda lokalnamn saknas på topografiska kartan:

Bergs mader (1 km NV Berg)
 Bräcke ängar (1 km SO Edsleskogs kyrka)
 Fröskogs dammar (1 km NO Fröskog)
 Holmsåns mynning (Holmsåns utlopp i Vänern)
 Mörtebolstjärnet (2 km SSO Åmål)
 Oljehamnen (Dalslandssidan av Vänersborgsviken, i höjd med yttersta vågbrytaren)
 Upprudsdammen (intill Åsensbruk, Skållerud)
 Åmålsviken (Vänerviken O om Åmål)

Aldersbeteckningar

Två olika beteckningssätt används. Med *adult* (ad) menas en gammal fågel i sin slutgiltiga dräkt. En *juvenil* (juv) fågel bär sin första riktiga fjäderdräkt. Fåglar med dräkter däremellan betecknas *sub-adulta* (subad). Dunungar som inte fått sin första riktiga fjäderdräkt betecknas *pull*.

Det andra beteckningssättet utgår från kalenderår och förkortas *K*. En fågel betecknas *1K* från sin födelse till årsskiftet, därefter *2K* osv. Med *2K+* menas en fågel i sitt andra kalenderår *eller äldre*. En fågel som betecknas *3K-* är i sitt tredje kalenderår *eller yngre*.

Förkortningar

Alla väderstreck förkortas enligt N, S, V, O, NV, NO osv. Månader förkortas enligt jan, feb osv.

Övriga förkortningar:

*	upptäckare
ex	exemplar
honf.	honfärgad
Rk	nationella raritetskommittén
Rrk	regionala rapportkommittén
rast.	rastande
sj.	sjungande
sp.	spelande
str.	sträckande
tr.	trummande
varn.	varnande
E	Dals-Eds kommun
B	Bengtsfors kommun

S	Svanskogs socken i Säffle kommun
Å	Åmåls kommun
M	Melleruds kommun
V-R	Valbo-Ryrs socken i Munkedals kommun
F	Färgelanda kommun
V	Vänerns kommun (avser dalslandsdelen)

Artlista

Kategori A, B och C

Knölsvan *Cygnus olor* (h, >10 ex)
20 påbörjade häckningar har konstaterats: 1 par Knyttkärrsviken (Åmål); 1 par Tången (Tysj.omr.); 1 par Vikevassen och 1 par Långholmen (Ånimskog); 1 par Ransbergstjärnet, 1 par Upperudsdammen och 1 par Dalsjön (Skållerud); 6 par Gösjön, 1 par Lille Kolungen (Holm/Ör); 1 par Hjortens udde; 1 par Dalaborg (Bolstad); 1 par Ödeborgsdammarna; 1 par Ellenösjön (Torp/Ödeborg), 1 par Rörvik samt 1 par Gällnäs. Häckningen i Ellenösjön och två av dem i Gösjön avbröts under ruvningen.

På följande lämpliga lokaler sågs också vardera ett par under häckningstid: I Äskekärrsviken (Ånimskog), vid Ryrsjön (Skållerud), Bergs mader, Holmsåns mynning, Hillingsättersjön samt Lille Holme och Stensholmarna (Gestad).

Större antal:

14-48 ad Gösjön 11.1-22.5, med högsta antal 15.1 (RG, HK, CGM

m.fl.). 11-24 ex Gösjön 3.9-20.11, med högsta antal 20.11 (CGM, HK m.fl.). 13 ex Vänerns borgsviken 7.10 (DD).

20 konstaterade häckningar är dubbelt så många som föregående år. Häckningstätheten i Gösjön är anmärkningsvärd, men två av häckningarna avbröts alltså.

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus* (s)

2 ex Sörvik 11.3 (BJL). 2 ad mot NO Rörvik 13.3 (IJ). 1 ex Hästefjord 5.11 (JJ, OH).

Sångsvan *Cygnus cygnus*

(h, >100 ex)

Häckningar har konstaterats med 1 par vardera vid Ödegårdstjärnet (Laxarby); Tydjesjön; Lilla Korsbyn och Tjärnet i Yttre Bodane naturreservat (Ånimskog); Ryr naturreservat (Skållerud) samt Vik och Långsjön i Hästefjordsområdet.

Par i lämpliga biotoper under häckningstid sågs också i Flatetjärn (Ärtemark); Knäsjön (Ödskölt); Bräcke ängar, Korsbydammen (Åmål); Ödeborgsdammarna och Ellenösjön (Torp/Ödeborg). Dessutom sågs 1 orolig ad flyga runt över Tvetanemossen, Järbo 3.6 (PU).

Större antal under vårsträcket:

I Hästefjordsområdet fanns det, p.g.a. den milda senhösten 2011, en flock på mer än 100 sångsvanar i slutet av december. Fortfarande i

början av januari fanns de kvar med upp till 180 ex vid Hästefjord fram till den 13.1 (AJ, KE, BB m.fl.). Därefter sågs endast enstaka individer fram till 24.2, då 120 ex åter rastade vid Hästefjord (AJ). Antalet höll sig sedan över 100 ex i Hästefjordsområdet fram till 12.3, då 250 ex sågs vid Sörvik (RG, TK). Högsta antal, 262 ex, uppnåddes 10.3 (JS, EJ, KK). Troligen samma fåglar betade i Hakerud, Frändefors, 5 km NV Ö. Hästefjorden 3-4.3 (ISu, SH).

Vid Sundals-Ryrs gamla kyrka rastade 320 ex 15.3 (AK, UK).

Från Tösseslätten har inga flockar på fler än 100 ex rapporterats under vårsträcket.

En intensiv sträckdag inföll 13.3. Då sågs 1100 ex str. NO vid Rörvik (IJ) och 370 ex vid Ängen Tjartakan, Frändefors (AJ).

Större antal under höststräcket:

De första rastande sångsvanarna dök upp i månadsskiftet september-oktober. 160 ex Hästefjord 17.10 (MS) blev första notering över 100 ex. Antalet rastande i Hästefjordsområdet höll sig mellan 100 och 200 till mitten av november, då antalet ökade och kulminerade 21.11 med 548 ex (MS). 349 ex Hästefjord 28.11 (KÅG) blev senaste fynd med fler än 100 rastande.

Vid Sundals-Ryrs kyrka rastade 140 ex 24.11 och 110 ex 25.11 (ISu).

7 konstaterat häckande par är några färre än förra året.

Antalet rastare blev blygsammare än vanligt i hela landskapet. Detta gäller hela Västra Götalands län. Det var faktiskt bara i Dalsland som det rastade flockar på fler än 300 individer i länet, både under vår- och höststräcket (SOF 2013).

Taigasädgås (Skoggsädgås) *Anser f. fabalis* (Rrk)

Vårfynd:

1-10 ex Bergs mader 4-6.3 (HK, BH, RG, TK m.fl.). 5-6 ex Hästefjord-Grundsvik 5-11.3 (LH, JJ, HP, JU m.fl.). 2-5 ex Hässelbacka 9-10.3 (RG, PKL, BH). 12 ex mot NO Rörvik 13.3 (IJ). 1 ex Bergs mader 21.4 (HK).

Höstfynd:

4-5 ex Hfj.omr. 21-23.10 (PU, UL). 4 ex Tomasbol 27.10 (PKL). 3 ex Hästefjord 17.11 (PU, AR). 11 ex mot S Rörvik 23.11 (IJ, SB).

Tundrasädgås *Anser fabalis rossicus* (Rrk)

Vinterfynd:

1 ex Kulten, Högsäter 2.1 (AK, UK).

Vårfynd:

8 ex Tydjesjön 25.3 (BH).

Höstfynd:

2 ex Hästefjord 3.11 (UL) och 1 1K samma lokal 17.11 (IJ, SB).

Tillägg:

1 1K Kvantenburg 26.12 2003 (IJ). *Fyndet 2003 var det femte i Dalsland, och det andra vinterfyndet.*

Årets vinterfynd blir det femte, om fjolårets invasion i december räknas som ett fynd.

Sädgås *Anser fabalis*, ej rasbestämmda (s)

Vårfynd:

3 ex mot N Tydjesjön 29.2 (IAN). 8 ex mot N Byn, Mo 2.3 (RG). 6 ex mot NO Lianefjället, Skållerud 4.3 (HK). 2 ex Hästefjord 18.3 (JJ, KJ, PNi) och 8 ex samma lokal 21.3 (HH). 5 ex Holms kyrka 24.3 (LB). 6 ex Bergs mader 4.4 (RG).

Höstfynd:

2 ex Sörvik 28.9 (OL). 14 ex Kvantenburg 6.10 (TK). Vid Brotorp-Hästefjord 2 ex 4.11 (SH), 4 ex 13.11 (HP, JO), 1 ex 21.11 (IJ) och 15 ex 23.11 (IJ, SB).

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus* (s)

Vårfynd:

Vid Bergs mader 2-4 ex 1-11.3 (HK, BH, PKL m.fl.), 7 ex 22.3 (HH), 8 ex 7.4 (JW) och 1 ex 17.4-22.5 (RG, TK, BD m.fl.). 2 ex Hässelbacka 10.3 (PKL). 1 ex Hästefjord 11.3 (BJL). 4 ex Brotorp-Hästefjord 16-18.3 (PU, GC, JJ, KJ, PNi). 1 ex Mörtebolstjärnet 19.4 (TK).

Sommarfynd:

1 ex Kräklingarna 14.6 (KG, PU).

Höstfynd:

6 ex Furholmen, Hfj.omr. 21.10 (PU). 2 ex Brotorp, Hfj.omr. 13.11

(HP, JO). 1 ad Sörvik 22.11 (AK, UK).

Andra sommarfyndet i Dalsland. Det första utgjordes av en individ som tillbringade sommaren 1957 i Hästefjorden tillsammans med en knölsvanfamilj.

Bläsgås *Anser albifrons* (s)

Vårfynd:

I Hästefjordsområdet rastade upp till 15 ex 4-12.3, maxantal 4.3 vid Hästefjord-Årberg (PU, RG, TK m.fl.). Vid Hästefjord sedan 2 ex 21.3 (HH) och 3 ex 29.3 (GM). Vid Bergs mader 1 ad 5-11.3 (HK, JS, EJ, KK) och 3 ex 22.3 (HH). 7-10 ex Hässelbacka 13-19.3, maxantal 14.3 (RG, TK, BH, SOL). 2 ad mot V Hattefjäll, Valbo-Ryr 6.5 (JT).

Höstfynd:

Vid Hästefjord 1 2K+ 17.11 (IJ, SB, PU, AR), 11 ad 21.11 (IJ) och 2 ad 23.11 (IJ, SB). 1 ex Kulten, Högsäter 10.11 (AK, UK).

Mer talrikt rastande än normalt. Flocken vid Hästefjord i mars var också den näst största som rastat i landskapet, efter de 25 ex som rastade på samma lokal i november 1999. Dock sträckte en flock på hela 62 ex förbi Ursand i oktober 1994.

Grågås *Anser anser*

(h, 1.12-28.2, >200 ex)

Häckning:

Flera par, ca 20 pulli, Ormansbyn (Ärtemark); 1 par vardera Norra viken och Kilsviken (Åmål); 3 par

Mörtebolstjärnet; 6 par Tydjesjön; 1 par Rotöarna, 2 par Vassviken och 1 par Vikevassen (Ånimskog); ca 13 par i området Gösjön-Bergs mader, 1 par Holmsåns mynning och 1 par Sunnanå hamn (Holm); 4 par Gotesjön (Ör); 1 par Järns sannar; 1 par Svartebäck; 1 par Hillingsätersjön; 1 par Valboåns utlopp i Viksjön (Valbo-Ryr); 1 par Rörvik, 1 par Gällnäs och 1 par Södra Timmervik (Gestad) samt 1 par Rotenässjön och 2 par Sörvik (Hfj.omr.).

Jan-feb:

4 ex Kulten, Högsäter 2.1 (AK, UK). 1 ex Hästefjord 14-19.1 (PU, GC, AJ). 1 ex Gösjön 15.1 (HK). 1 ex Bergs mader 19.2 (DG).

Den 24.2 hade vårsträcket startat, då sågs 32 ex vid Bergs mader (TK) och 30 ex vid Hästefjord (AJ). Under februari hann grågåsen också ses i mindre antal vid Hallebol, Valboåns utlopp i Viksjön, Valbo-Ryr, Hillingsätersjön och Sörvik.

Dec:

Inga decemberfynd. Senaste noteringen är 28.11, då dock hela 400 ex sågs vid Hästefjord (KÅG).

Större antal:

220 ex Hästefjord 16.3 (PU, GC) samt 200 ex Bergs mader 6.5 (JHä) och 20.5 (GC) är de enda vårfynden av minst 200 ex.

Under sommaren sågs 350 ex 18.7 (LV) och 240 ex 19.7 (CGM) vid Tydjesjön, 500 ex vid Mörtebolstjärnet 17.8 (TK) samt 200 ex vid Järns sannar 24.8 (HK, GC).

Under september ökade antalen kraftigt, och minst 200 ex sågs på följande lokaler, med maxantal inom parentes: Skällebys mader, Åmål (700); Mörtebolstjärnet (550); Sunnanå hamn, Holm (1500) och Sörvik (1600).

Motsvarande lokaler och antal för oktober är Mörtebolstjärnet (700); Kulten, Högsäter (300); Hillingsätersjön (345); Hästefjord (1500) och Sörvik (2000).

Under november uppnåddes detta antal vid Hallebol (400); Hästefjord (2100) och Sörvik (215).

Prutgås *Branta bernicla* (s)

65 ex mot SV Vänersborgsviken 26.9 (HP, SB). 1 ad rast. Bergs mader 7.10 (DG). 1 ex rast. Vänersborgsviken 7.10 (DD). 1 1K mot SV Rörvik 13.10 (IJ).

Vitkindad gås *Branta leucopsis* (s)

Häckning:

1 par häckade på Kräklingarna (PU). 2 par häckade utanför Sunnanå hamn, Holm (RG, KG m.fl.). Vid Järns sannar sågs en kull 8.7 (HK). Detta kan vara en fjärde kull, men mer troligt är att en av de tre nämnda kullarna har flyttat på sig.

Övriga vårfynd:

1 ex Ellenö gård, Torp 7.3 (GM, RM). 1-8 ex Bergs mader 9.3-3.6 (BH, HK, RG m.fl.). 10 ex Grunsbo, Hfj.omr. 10.3 (JS, KK, EJ). 1 ex Hässelbacka 13-19.3 (RG, TK, BH, SOL). 1 ex Hillingsätersjön 19.3

(IHä, BHä). 2 ex mot N Dalbergså, Bolstad 20.4 (HK). 10 ex Skällebyn, Ånimskog 14.5 (CGM).

Övriga sommarfynd:

1 ex Mörtebolstjärnet 1.6 (RG). 2 par Måsholmarna, Järn 8.6 (KG). 1 ad Sikhall 10.6 (AJ). 8 ad Sunnanå hamn, Holm 18.6 (BH, BeH). 1 ad Åmålsviken 28.6 (DG). 6 ex Bergs mader 30-31.7 (IJ). 20 ex Melleruds golfbana, Holm 13.8 (BH).

Höstfynd:

38 ex mot S Dals-Ed 26.10 (BJ).

Höstflocken som passerade Dals-Ed var den näst största som setts i Dalsland. Endast en flock på 40 ex på nordsträck i Vänersborgsviken i maj 2010 är större.

Kanadagås *Branta canadensis*

(1.12-28.2, >500 ex)

Jan-feb:

1-2 ex Långbrohöljen, Dals Långed 2-26.1 (SOL, IH). 13-25 ex Hästefjord 7-13.1 (LO, PU, GC) och 64-160 ex samma lokal 25-29.2 (SH, HH m.fl.). 2-3 ex Forsane, Frändefors 11-14.1 (KE, PU, GC). 131-142 ex Bergs mader 24-25.2 (TK, HK). 3 ex Hallebol 25.2 (TK). 1 ex Sörvik 25.2 (SH). 6-17 ex Valboåns utlopp i Ellenösjön, Torp 26-29.2 (MS). 8 ex vid Viksjöns västra ände och 5 ex vid dess östra ände, Valbo-Ryr 27.2 (JT). 2 ex Hillingsätersjön 27.2 (AK, UK). 2 ex Åmålsviken 29.2 (RG). 35 ex Tydjesjön (IAN). 1 ex mot N Vålebergsnabben, Ånimskog 29.2 (RG, FG).

Dec:

Inga decemberfynd, årets sista kanadagås sågs vid Hästefjord, 75 ex 28.11 (KÅG).

Större antal:

Flockar på minst 500 ex sågs endast under hösten: I Hästefjordsområdet 500-1000 ex 7.10-23.11, som vanligt med huvudområdena Hästefjord och Sörvik. (DD, IJ, SB, GC m.fl.). 612 ex Hillingsätersjön 27.10 (AK, UK).

Dementi:

[**Dvärgkanadagås *Branta hutchinsii***] (s)

Nya rön har visat att bestämning av små kanadagås p.g.a. hybridiseringar är svårare än man trott. Därför har rnk beslutat att stryka de två fynd som publicerats, i Svärdlång 11.9 1998 och Tydjesjön 19.5 1999, då som en ras av kanadagås.

Bläsand *Anas penelope*

(1.6-31.7, 1.12-15.3, >50 ex)

Tidiga vårfynd:

7 ex Gösjön 10-12.3 (PKL, HK, RG, TK m.fl.). 1 hane Vik 11.3 (HP, JU). 6 ex Stenön 15.3 (AK, UK).

Sommarfynd:

1 ex Tydjesjön 28.7 (LV).

Större antal:

50-195 ex i området Stenön-Vik 30.9-21.10 (ISu, PU, SH). 150 ex Röseboviken 6.10 (PU). 70 ex Furholmen, Hfj.omr. 21.10 (PU).

Snatterand *Anas strepera* (s)

Häckning:

Inga konstaterade häckningar, men permanenta par sågs under häckningstid i Gösjön, vid Holmsåns mynning, på Bergs mader och utanför Sunnanå hamn, Holm.

Övriga fynd i Holmsåns vattensystem:

1 par Gösjön 12.3 (RG, TK) utgör årets första fynd. Förutom ytterligare en hane 16-18.3 var detta par ensamma i sjön fram till 10.4, då antalet ökade och kulminerade med 14 ex 17.4. Från 8.5 sågs endast 1-2 par fram till senhösten, då 25-37 ex rastade i Gösjön 26.10-20.11 (PU, GC, PKL, HK m.fl.). 7 hannar Holmsåns mynning 14.6 (PU).

Övriga fynd:

1 par Skottesjön, Ed 3.5 (SO). 1 par Järns sannar 20.5 (GC).

Ett antal par har säkerligen häckat i Holmsåns vattensystem, även om indicier saknas. De sju hannarna utanför Holmsåns mynning i juni indikerar en population ungefär lika stor som föregående år, då den uppskattades till 5-10 par.

Antalet snatteränder i Gösjön i november är den näst största noteringen efter 40 ex i september 2001.

Kricka *Anas crecca*

(1.12-15.3, >200 ex)

Vinterfynd:

1 hane Edsbotten, Store Le, Ed 24.1 (BW).

Tidiga vårfynd:

1 par Sörvik 4.3 (PU). 1 par Vik 11.3 (HP, JU) och 7 ex samma lokal 12.3 (RG, TK). 1 hane Pinnhålan, Åmålsviken 14.3 (RG).

Större antal:

200-225 ex Vik 30.9-6.10 (ISu, PU, SH).

Sjunde vinterfyndet i Dalsland.

Stjärtand *Anas acuta*

(1.6-31.7, 1.11-15.3, >10 ex)

Sena höstfynd:

1 hane Sörvik 13.11 (HP) och en honf. samma lokal 17.11 (PU).

Fyndet vid Sörvik är det näst senaste höstfyndet i Dalsland. Senast är ett fynd i Röseboviken den 27 november 2009.

Årta *Anas querquedula* (s)

Inga godkända fynd under året!

Skedand *Anas clypeata* (s)Permanent revir:

Årets första skedand utgjordes av 1 hane på Bergs mader 14.4 (HK). Den 16.4 dök par upp både i Gösjön och på Bergs mader, och 2 permanenta revir etablerades på vardera lokalen. Ytterligare en hane sågs några gånger i området. Vid Holmsåns mynning sågs 1 hane 22.4 (RG, MSt) samt 1 par 23.4 (HK) och 17.5 (SH).

Övriga vårfynd:

1 hane Tydjesjön 21.4 (RG). 2 par Hillingsätersjön 26.4 (AK, UK). 3 ex vid fågeltornet, Ellenösjön, Torp/

Ödeborg 6.5 (HH). 1 par Fröskogs dammar 9.5 (SOI). 1 par Tydjesjön 23.5 (CGM).

Höstfynd:

1 hona Mörtebolstjärnet 8.9 (CGM). *Fem par under häckningstid på tre olika lokaler, men ingen konstaterad häckning.*

Brunand *Aythya ferina* (s)

1 hane Holmsåns mynning 15-23.4 (MA, HK, RG). 2 hannar Gösjön 21.5 (JN, HN).

Höstfynd:

1 ad hane Oljehamnen 27.9 (IJ). 1-3 ex Gösjön 7.10-4.11 (DG, HK, PU, GC, PKL m.fl.).

Vigg *Aythya fuligula*

(1.6-31.7, 1.12-28.2, >30 ex)

Fynd under häckningstid:

1 hane Oljehamnen 13.6 (KE). 1 hona Sikhall 15.6 (CO). 3 par viltvattnet i Ressbyn, Ånimskog 21.6 (GC). 1 ex Vässbymaden, Holm 30.6 (KOH). 10 ex mot SV Dalaborg, Bolstad 8.7 (HK). 1 hane Ängetjärn, Stora Bodane, Ödskölt 24.7 (MEr).

Jan-feb:

3-6 ex Gösjön 11-17.1 (RG, BH m.fl.). 6 ex Ursand 12.1 (CO).

Större antal:

30 ex Gösjön 27.3 (RG). 45 ex Gösjön 26.10 (PU, GC, PKL).

Även i år sågs alltså viggpar relativt sent i juni på fjolårets häcklokal i Ressbyn, dock utan häckningsindier.

Bergand *Aythya marila* (s)

6 honf. Sörvik 9.10 (KE). 6 honf. mot SV Rörvik 13.10 (IJ). I Gösjön 1 1K 26-27.10 (PU, GC, PKL, HK), 2 1K 3-4.11 (RG, HH, HK) samt 1 ex 9.11 (IJ, SB). 5 ex Näs sannar 28.10 (HK).

Ejder *Somateria mollissima* (s)

3 ad hannar mot S Rörvik 6.5 (IJ). 1 ad hane rast. Hjortens udde 20.5 (AC, HåP, MF). 9 ex rast. Rörvik 29.5 (IJ).

Alfågel *Clangula hyemalis* (s)

Vid Rörvik 6 ex 13.10 (IJ), 9 ex 8.11 (IJ), 4 ex 17.11 (IJ, SB) samt 2 ex 23.11 (IJ, SB), samtliga mot SV. 1 ad hane Hillingsätersjön 20.10 (BHä*, AK, UK m.fl.). 1 hona mot SV Vänersborgsviken 13.11 (HP). 3 hannar mot SV Hjortens udde 18.11 (HK).

De allra flesta fynd av alfågel i Dalsland görs i Väneren. Fyndet i Hillingsätersjön är det sjunde inlandsfyndet på 2000-talet.

Sjöörr *Melanitta nigra*

(uVä, 1.12-28.2, >100 ex)

Fynd utanför Väneren:

9 honf. Hillingsätersjön 18.10 (AK, UK, HP, PB).

Dec:

5 ex Vita sannar, Järn 29.12 (RG).

Större antal:

100 ex mot SV Rörvik 10.11 (HK) och troligen samma flock rast. Ursand senare samma dag (IJ, SB).

Svärta *Melanitta fusca*

(uVä, 1-30.6, 1.12-28.2, >25 ex)

Fynd utanför Väneren:

1 honf. Gösjön 11-15.1 (RG, HK m.fl.).

Jan-feb:

1 hona S. Timmervik, Gestad 7-8.1 (KE, UE) och den ovan nämnda i Gösjön 11-15.1.

Dec:

3 ex Oljehamnen 1.12 (UL, BLi).

Större antal:

42 ex mot SV Vänersborgsviken 26.9 (HP, SB).

Vinterfynd nummer tretton- femton.

Salskrake *Mergellus albellus* (s)Vinter-vårfynd:

1-8 ex Köpmannebro, Skållerud 11.1-10.3, med högsta antal 19.1 (RG, PKL, HK m.fl.). 3 honf. Svar-tebäck 14.1 (PKL, RG, PU m.fl.). Vid Stenön 2 par 4.3 (PU), 1 hane 5.3 (IJ, HP) och 1 hona 16.3 (PU, GC). 1 par Hästefjord 10.3 (JS). 1 hane Gösjön 11-12.3 (HK, RG, TK m.fl.). I Norra viken, Åmål 1 par 24.3 samt en hane och två honor 15.4 (RG). 1 hane med en kniphona Korsbydammen, Åmål 5.4-7.5 (PKL, RG m.fl.). 1 hane Norane, Sillerud 15.4 (US, SMS).

Höst-vinterfynd:

1 honf. Gösjön 4.11 (HH, HK). 1 ad hane Sörvik 17-18.11 (PU, AK, UK). 2 honf. Svar-tebäck 18.11 (HK). 1 honf. Oljehamnen 25.11 (UL). 1 hane Köpmannebro, Skållerud 16.12 (HK).

Småskrake *Mergus serrator*

(uVä, 1.12-28.2, >50 ex)

Utanför Väner:

2 par häckade i Övre Kalven, Edleskog (RG). I Laxsjön 1 hane 11.5 och ett par 31.5 vid Billingsfors bruk (BD). I Ärrsjön 4 hannar och en hona 25.4 (BH) samt 1 par vid Byn 3.4 och 4.7 (SOL). I Råvarpen 1 par + 1 hane 7.6 (BJ). 1 par Ormansbyn, Ärtemark 9.4 (LÅK). Dessutom ett decemberfynd vid Håverud, se nedan.

Jan-feb:

1 par Sandvikebergen, Gestad 6.1 (KE, UE). 4-18 ex Ursand 12-14.1 (CO, PU, GC). 10 honf. Svartebäck 14.1 (PU, GC, RG, TK). 1 ad hane Vänersborgsviken 14.1 (AJ, IJ, BB). 9 ex Sunnanå hamn, Holm 18.1 (RG). 37 ex Näs sannar 18.1 (HK). 1 par Åmålsviken 21.2 (DG).

Dec:

1 hane Håverud, Skållerud 16.12 (HK).

Större antal:

120 ex Hålnabben, Grinstad 4.11 (HK). 50 ex Hjortens udde 10.11 (HK).

Storskrake *Mergus merganser*

(>100 ex)

Större antal:

160 ex Mörtebolstjärnet 21.3 (TK). 230 ex Köpmannebro, Skållerud 3.11 (RG).

Vaktel *Coturnix coturnix* (s)

1 ex sp. Kyrkebyn, Gestad 15.5-25.6 (IJ). 1 ex sp. Tveten, Färgelanda 30.5 (AK, UK). 1 ex sp. Valboån vid Järbo 3.6 (PU). 1 ex sp. Kårebyn, Bolstad 8.6 (GC). Upp till 6 ex sp. Gösjön-Bergs mader 18.6-28.7 (HK, IJo, AB m.fl.). 1 ex sp. Äspeäter, Bolstad 26.7 (LB).

Endast 11 spelande vaktlar är en ovanligt låg årssumma. Medelvärudet under åren 2003-2011 ligger runt 30, och under nämnda årsperiod har det endast rapporterats färre vaktlar år 2004 (10 ex).

Antal rapporterade vaktlar beror dels på skådaraktiviteten, dels på vaktlarnas mycket varierande spelaktivitet. Dock var 2012 även nationellt ett dåligt vaktelår, det sämsta sedan 2001 (SOF 2013).

Smålom *Gavia stellata*

(h, 1.12-31.3)

Häckning:

Tre häckningar har rapporterats; 1 i Hackningetjärn, Vårvik (BEI), 1 i Stora Ramskogsviken, Tisselskog (MÅ) och 1 vid Römossa, Ödskölt (MÅ).

Ytterligare rapporter av par i lämpliga biotoper under häckningstid, men där häckning inte konstaterats, finns från följande lokaler:

Korstjärnet (BD, MEr m.fl.) och Kotjärnet vid Egersknatten (MEr)

Ärtemark; St. Ryssetjärn, Ödskölt (IH); Lintjärnet, Tösse (MEr); Tresticketjärnet (LEF, MEr) och Abborretjärnet (LEF) vid Husdalsbergen, Ånimskog; Abborrtjärnet och Bytjärnet, Dalskog (MEr, MÅ) samt Kvarntjärnet vid Stora Liane, Skållerud (MEr).

Jan-mars:

1 ex Ursand 13.1 (PU, GC). 6 ex Vänersborgsviken 14.1 (AJ, IJ, BB). 1 ex Stora Le, Ed 25.3 (BW). 2 ex Åmålsviken 28.3 (RG). 3 ex Jungfrun, Åmål 31.3 (RG).

Storlom *Gavia arctica* (1.11-31.3)Häckning:

Vid Vänerinventeringen noterades 13 revir, ett resultat strax under genomsnittet för åren 1994-2012. I fyra av reviren konstaterades häckning (TL).

Jan-mars:

1 ex Hjortens udde 14.1 (PKL, AO). 2 ex Vänersborgsviken 14.1 (AJ, IJ, BB). 1 ex Hillingsättersjön 21.3 (AK, UK). 1 ex Kölviken, Torrskog 24.3 (ON). 1 ex Dals Långed 28.3 (SOL). 1 ex mot N Jungfrun, Åmål 31.3 (RG).

Nov-dec:

1 ex Ursand 2.11 (GC). 1 ex Hjortens udde 4.11 (HK). 14 ex Hålnabben, Hjortens udde 4.11 (HK). 3 ex Hjortens udde 18.11 (HK). 2 ex Ursand 22.11 (IJ). 4 ex Rörvik 23.11 (IJ, SB). 15 ex Oljehamnen 24.11 (IJ, SB) och 1 ex samma lokal 25.11 (UL).

Totalt i Vänerin inventerades 56 storlomsrevir vid fågelskär, ett resultat nära genomsnittet för hela inventeringsperioden 1994-2012 (Thomas Landgren, Vänerinventeringen).

Svartnäbbad islom *Gavia immer*

(Rrk)

1 2K– Sandvikebergen, Gestad 9.10 (KE). 1 ad mot SV Rörvik 13.10 (IJ). 1 1K mot N Hjortens udde 26.10 (PKL). 1 1K mot SV Oljehamnen 24.11 (IJ, SB).

Fyra fynd av minst två olika individer. Fynden 9.10, 26.10 och 24.11 kan mycket väl utgöras av en och samma ungfågel. Med denna bedömning utgör årets två fynd de fjortonde och femtonde i Dalsland.

Smådopping *Tachybaptus ruficollis* (s)Häckning:

Inga observationer från lämpliga lokaler under häckningstid i år heller!

Vinterfynd:

1 ex Mustadfors, Steneby 23.2 (SOL) och 1 ex samma lokal 3-28.12 (SOL).

Övriga fynd:

2 ad Tydjesjön 31.3 (DG). 1 ex Steneby 23.5 (JN). 3 ex Gösjön 26.10 (PU, GC, PKL). 1 ex Tydjesjön 27.10 (PKL).

Rrk bedömer det som mest troligt att det rör sig om samma individ som utnyttjar det öppna vattnet i Mustadfors i februari och december.

Trettonde vinterfyndet i Dalsland.

Skäggdopping *Podiceps cristatus*
(1.12-28.2, >100 ex)Jan-feb:

1 ex Åmålsviken 1.1 (TK). 1-10 ex Ursand 6-14.1 (LO, CO, PU, GC). 1-9 ex Sandvikebergen, Gestad 6-13.1 (KE, UE). 2 ex Södra Timmervik, Gestad 7.1 (KE, UE). 1 ex Sunnanå hamn, Holm 11.1 (RG). 1 ex Oljehamnen 13.1 (PU, GC). 2-11 ex Hjortens udde 14-18.1 (PKL, AO, RG, HK). 1 ex Vänersborgsviken 14.1 (AJ, IJ, BB). 55 ex Näs sannar 18.1 (HK).

Dec:

7 ex Oljehamnen 1.12 (UL, BL). 1 ex Sandvikebergen och 4 ex Norra Timmervik, Gestad 2.12 (KE, UE). 2 ex Åmåls hamn 8.12 (RG). 1 ex Åmålsviken 9.12 (PKL).

Större antal:

118 ex Järns sannar 6.10 (TK). 200-312 ex Näs sannar 28.10-4.11 (HK). *I Dalsland är Näs sannar den lokal som lockar flest skäggdoppingar att rasta om senhösten. Störst antal ses de sista dagarna i oktober-två veckor in i november, maxnoteringen är 510 ex den 27 oktober 2007. På våren bjuder Åmålsviken på högst antal rastare. Toppen brukar inträffa runt den 20:e april, max-antal är 202 ex den 19 april 2006.*

Gråhakedopping *Podiceps grise-gena* (s)

1 ex rast. och 1 ex mot S Rörvik 19.10 (IJ). Vardera 1 ex mot S Hjortens udde 4.11 och 18.11 (HK).

Svarthakedopping *Podiceps auritus* (s)Häckning:

Vid Packeby, Mo sågs i april som mest 4 par i dammen (TK, KÅG), vid efterkontroll i juli sågs ett par, men häckning kunde inte konstateras (DD).

Övriga fynd:

1 ex Sörvik 1.5 (SH). 1 ex Rörvik 19-21.10 (IJ, PU, SB). 1 ex Ellenösjön, Torp/Ödeborg 21.10 (MS, AK, UK). 1 ex Näs sannar 28.10 (HK).

Storskarv *Phalacrocorax carbo*
(h, >500 ex)Häckning:

200 par (aktiva bon) på Stora Kråkingen (KG), jämfört med 232 par 2011.

Totalt i Vänern registrerades 2185 påbörjade häckningar (aktiva bon) fördelade på 17 lokaler, jämfört med 2502 häckningar på likaledes 17 lokaler 2011. För andra året i följd minskade antalet häckande storskarvar i Vänern påtagligt. Sedan högsta noteringen, 3139 par 2006, har Vänerns häckande skarvbestånd minskat med 30 % (Thomas Landgren, Vänerinventeringen).

Rördrom *Botaurus stellaris* (s)

Totalt nio permanenta revir är rapporterade från nio olika lokaler: Norra viken, Åmål (RG, FG, DG); Knyttkärrsviken, Åmål (RG, BH, BeH); Tydjesjön (PKL, TK, CGM

m.fl.); Tössebäckens skärgård, Tösse (RG); Vikevassen, Ånimskog (CGM, LER, MR); Ryr, Skållerud (LO, KS, JW); Holmsåns mynning (HK, RG m.fl.); Svartebäck (HL, SH, PU m.fl.) samt Åarna, Hfj.omr. (SH, AK, UK m.fl.).

Dessutom två fynd av spelande fåglar, där det inte kan uteslutas att det rör sig om tillfälliga förflyttningar från något av reviren eller rastare:

1 ex Kilsviken, Åmål 15.4 (RG) och 1 ex Bredvik, Tösse 22.6 (ALH).

Rördromspopulationen kulminerade 2009 med 16 revir, men halverades sedan till ett minimum av 7 p.g.a. två kalla och snörika vintrar. Därefter har den långsamt ökat med ett revir per år till årets nio revir.

Gråhäger *Ardea cinerea*

(h. 1.12-28.2)

Häckning:

Ett okänt antal par häckade vid Ormansbyn, Ärtemark (LÅK).

Flertalet aktiva bon i gammal häckdunge vid Källeberg, Holm (HK).

Fem par/aktiva bon är rapporterade från Ödeborgsdammarna (SH).

Jan-feb:

1 ex Upperud, Skållerud 11.1 (RG).

1 ex Frändefors 12.2 (ISu). 1 ex Håverud, Skållerud 16-24.2 (SOI).

Bivråk *Pernis apivorus* (s)Häckning:

Fynd från samma lokal/område under häckningstid, där fåglar setts vid

mer än ett tillfälle:

Å: Bräcke ängar (BH, KOW, UI) och Årebol, Ånimskog (CGM).

V: Ett par sågs vid Rörvik vid flera tillfällen (IJ, GC, UL).

Första vårfyndet:

1 ex Bräcke ängar 17.5 (BH).

Höststräck:

Under perioden 8.8-18.9 rapporterades 17 sträckande bivråkar.

Sent höstfynd (efter 15.9):

1 1K mot SV Järns sannar 18.9 (HK).

Brun glada *Milvus migrans* (Rrk)

1 ad Rörvik 29.5 (IJ).

Tionde fyndet i Dalsland.

Röd glada *Milvus milvus* (s)

1 ex Nordkärr, Holm 13.4 (BB).

1 ex Bäckeboles mader, Gunnarsnäs 9.6 (JEE). 1 ex Rölanda k:a 18.8 (TS). 1 1K mot SV Rörvik 27.8 (IJ).

Havsörn *Haliaeetus albicilla* (s)Häckning:

Två par häckade, det ena i Åmåls kommun och det andra i Melleruds, båda i anslutning till Vänern. Ytterligare ett par uppehöll sig i Melleruds kommun under häckningstid.

De första konstaterade häckningarna i landskapet i modern tid!

De icke-häckande havsörnarna i Dalsland är nu så många och rör sig över så stora områden under sitt födosök, att det är mycket svårt att uppskatta antalet individer.

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*
(h, 1.10–31.3)

Konstaterade häckningar eller permanenta revir har rapporterats från följande lokaler:

B: Vardera 1 revir vid Flatetjärn, Ärtemark (KÅG, BH, ÅG, LÅK) och Lammtjärn, Steneby (KÅG).

Å: 1 par häckade vid Vikevassen, Ånimskog, med minst två flygga ungar som resultat (LER).

1 hane, även sp., vid Haseråssjön, Mo i april-maj (RG, FG, DG, DD).

1 par Norra viken, Åmål i april (RG). 1 hane Knyttkärrsviken, Åmål i maj (BH, BeH) och 1 par Tydjesjön under hela häcknings-säsongen (RG, TK, DD m.fl.).

M: Vardera 1 revir vid Holmsåns mynning (HK, AK, UK, IHä, BHä) och Svartebäck (HK, AK, UK, PU).

F: Inga rapporter om permanenta revir, men ströobservationer under häckningstid finns från Ellenösjön, Torp/Ödeborg och Hillingsåtersjön.

V: En hane vid Gällnäs-Rörvik i maj-juni och ett revir vid Åarna-Röseboviken, Hfj.omr. (SH, PU).

Tidigt vårfynd:

1 hane Tydjesjön 26.3 (RG).

Näst tidigaste vårfyndet. Det tidigaste gjordes den 22 mars 2003.

Blå kärrhök *Circus cyaneus*
(20.5-15.8, 1.12-28.2)20.5-15.8:

1 hona Tydjesjön 20.5 (CGM). 1 2K Röseboviken 8.6 (PU). 1 hona

Ängen Tjärtakan, Frändefors 20.6-8.7 (AJ, AaJ).

Jan-feb:

1 ad hane Vik 15.1 (ISu).

Stäpphök *Circus macrourus* (Rrk)
1 2K Sunnanå, Holm 2.5 (HK).

Blott andra stäpphöken i Dalsland. Den första sköts den 6/7 maj 1952.

Obestämd stäpp/ängshök *Circus macrourus/pygargus* (Rrk)
1 hona Stenön 5.5 (SH).**Ormvråk** *Buteo buteo*
(1.12-31.1, >50 ex)Jan:

30 ex, fördelade på 3 i Åmåls, 3 i Melleruds, 6 i Färgelanda och 18 i Vänersborgs kommun.

Dec:

15 ex, fördelade på 3 i Melleruds, 2 i Färgelanda och 10 i Vänersborgs kommun.

Större antal:

70 ex mot SV Rörvik 5.10 (IJ, SB).

142 ex mot SV Ursand 6.10 (PU).

Fjällvråk *Buteo lagopus*
(1.5-20.9, 1.12-28.2)Jan-feb:

Å: 1 ex Torpane, Tysj.omr. 27.1 (JS, KK, EJ).

M: 1 ex vid E45 S Mellerud 5.1 (BN). 1 ex Bredgården, Bolstad 14.1 (PU, GC).

F: 1 ad hane Hillingsåtersjön 6-24.1 (AK, UK, KÅG).

V: 1 honf. Nunntorp, Brålanda 1-21.1 (USj, PU, GC, UU, MU). 1 ex Hästefjord 6.1-28.2 (HP, LH, JJ m.fl.). 1 ex Norra Timmervik, Gestad 8.1-19.2 (KE, UE). 1 ex Gestad k:a 12.1 (KE). 1 honf. Dernäs, Hfj.-omr. 13.1 (PU, GC). 1 ex Brålanda k:a 14.1-26.2 (AJ, BB, IJ, ISu). 1 ex vid E45 S Frändefors 25.1 (RgJ). 1 ex Holmen, Hfj.omr. 28.2 (LH, JJ).

Dec:

M: 1 ex Rö, Bolstad 30.12 (PU, GC).

V: 1 2K+ hona Nunntorp, Brålanda 1-30.12 (PG, JSa, PU, GC). 1 1K Sandvikebergen, Gestad 2.12 (KE, UE). 1 ex Hästefjord 9.12 (ISu). 1 3K+ hona Brålanda k:a 12.12 (SB, IJ). 1 1K S om Erikstad k:a 16.12 (SB, IJ). 1 ex Frändefors samhälle 19.12 (OM). 1 ex Norra Timmervik, Gestad 27.12 (KE).

1.5-20.9:

1 2K Valberg, Brålanda 12.5 (SH).

Större skrikörn *Aquila clanga*

Den i Estland år 2008 sändarförsedde Tönn registrerades på tre positioner i Dalsland under året, en på vår- och två på höststräck:

4.5 kl. 08:00 i Tresticklans nationalpark, Ed.

11.8 kl. 12:00 strax N om Bäckefors samhälle.

11.8 kl. 14:00 strax V om Färgelanda samhälle.

Första fyndet av större skrikörn i Dalsland! Tyvärr var det ingen som såg den i fält.

Kungsörn *Aquila chrysaetos* (s)
Vinter-vårfynd:

1 ad och 1 3K- i och runt Hästefjordsområdet 4.1-1.3 (LB, PU, GC, HP m.fl.). 1 2K+ str. Berg, Ödskölt 11.1 (IS). 1 ad Ursand 13.1 (PU, GC). 1 ex Tresticklans nationalpark, Ed 15.1 (LO). 1 3K+ Dalboslätten 17.2 (PGr). 1 2K Bäckefors 19.2 (GM, RM). 1 ex Storemossen, Ödeborg 7.3 (MS). 2 ad Sågen Gällsbyn, Ärtemark 15.3 (KÅG). 1 ex Bjäkebol, Åmål 18.3 (LB). 1 Orsbergets naturreservat, Edsleskog 1 2K mot N och 2 ad 28.3 (BH).

Höst-vinterfynd:

1 ad Hästefjord 27.10 (UL). 1 1K Sandvikebergen, Gestad 27.10 (KE, UE). 1 1K+ Grorud, Ed 1.11 (JP). 1 4K- Ursand 22.11 (IJ). 1 4K- Brålanda k:a 12.12 (IJ).

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*
(h, 1.10-31.3)Häckning:

15 häckningar har rapporterats, varav 4 i Åmåls, 7 i Melleruds, 3 i Vänersborgs och 1 i Valbo-Ryrs s:n, Munkedals kommun.

Tornfalk *Falco tinnunculus*
(h, 15.5-1.8, 1.12-28.2)Häckningar:

5 häckningar i Dals-Eds kommun (TC). 1 par häckade vid Packeby, Mo (DD). 1 par häckade i Gösjöområdet (BH, ÅG, DG). 24 häckningar i Färgelanda och 3 häckningar i Vänersborgs kommun (TC).

Övriga fynd under häckningstid:

1 ex Årebol, Ånimskog 15-24.5 (CGM). 1 ex vid Valberg, Brålanda 17.5-30.7 (SH, JLö). 1 hona Tjäre-graven, Grinstad 17.5 (SH). 1 ex Dingelvik, Steneby 18.5-22.7 (SOL, BD, DD). 1 hona Skarbo, Hfj.omr. 1.6 (LV). 1 ex Stora Berga, Åmål 3.6 (LV). 1 ex Norra Timmervik, Gestad 7-13.6 (RK, KE). 1 hona Tydjesjön 29.6 (LV). 1 ex Östra Järn, Grinstad 8.7 (HK). 1 ex S om Frändefors 16.7 (PG). 1 ex Upperrudsdammen, Skållerud 29.7 (DD).
Dec:
1 ex S om Erikstad k:a 16.12 (SB, IJ).

Stenfalk *Falco columbarius*

(15.5-15.8, 15.11-31.3)

Tidigt vårfynd:

1 ex Ellenösjön, Torp/Ödeborg 31.3 (MS).

15.5-15.8:

1 hanne Tydjesjön 26.5 (CGM). 1 hona Knäsjön, Ödskölt 3.6 (PU).

Lärkfalk *Falco subbuteo* (s)Häckning:

Rapporter om möjliga och i vissa fall troliga häckningar finns från tolv lokaler, fördelade på följande socknar: 1 i Vårvik, 1 i Ödskölt, 1 i Tisselskog, 1 i Åmål, 1 i Tösse, 2 i Ånimskog, 1 i Holm, 2 i Grinstad och 2 i Gestad.

Övriga fynd:

Totalt under året gjordes 72 fynd under perioden 28.4-15.9.

Fyndet 28.4, då 1 ex sågs vid Stenebyälven (KÅG), är för övrigt blott det fjärde i april. Tidigare aprilfynd är 30.4 1994 och 24.4 1995 vid Tydjesjön samt 27.4 2006 vid Ursand.

Jaktfalk *Falco rusticolus* (Rrk)

1 1K mot SV Rörvik 5.10 (IJ, SB).
Femte fyndet i Dalsland.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus* (s)Häckning:

Tio par gick till häckning. Två par misslyckades, och de återstående åtta fick 17 ungar ringmärkta och förhoppningsvis på vingarna (IJo).

Jan-feb:

1 ad Norra Timmervik, Gestad 7.1 (KE, UE).

Dec:

1 ex V Brålanda k:a 16.12 (SB, IJ).

Övriga fynd:

B: 1 ex Kölviken, Torrskog 24.3 (ON). 1 ad hanne Skåpafors, Laxarby 3.7 (DD).

Å: 1 ad Tydjesjön 6.4 (RG). 1 ex Byn, Mo 8.4 (RG) och 1 ad samma lokal 22.4 (RG, FG). 1 ad Mörtebolstjärnet 14.7 (EA). 1 ex Örnäs, Åmål 18.7 (ÖJ).

M: 1 2K och 1 ad Bergs mader 16-24.4 (PN, RG, TK, HK m.fl.) 1 ex Järn k:a 25.4 (HK, MA). 1 ad Ör k:a 1.5 (HH). 1 ex Svartebäck 17.5 (SH). 1 ad Bolstad k:a 19-22.8 (HK). 1 ad Näs sannar 2.9 (HK). 1 ex Vena kvarn, Bolstad 4.10 (IJ, SB). 1 ex Bergs mader 10.10 (KE). 1 1K Gösjön 26.10 (PKL).

F: 1 ex Valboåns utlopp i Ellenösjön, Torp/Ödeborg 7.10 (AK, UK, MS, AKK).

V: 1 2K Lövnäs, Hfj.omr. 29.4 (ME) och 1 ex samma lokal 11.5 (LB). 1 2K hona Bagebol, Brålanda 11.5 (IJ). 1 ex Liden, Frändefors 3.8 (LBk). 2 ad mot SV Rörvik 5.10 (IJ, SB). 1 ad Skerrud, Gestad 5.10 (IJ, SB). 1 1K hona Rågtvet, Gestad 9.11 (IJ, SB).

Vattenrall *Rallus aquaticus* (s)

Å: 1-3 ex sp. Tydjesjön 6.4-12.5, därefter 1 ex hörd 18.5-10.7 (RG, BH, CGM, DD).

M: 1-2 ex sp. Gösjön 10-24.4, därefter 1 ex hörd 8-25.5 (BH, ÅG, CGM m.fl.). 1-2 ex sp. Holmsåns mynning 13-30.4 (HK, RG, AK, UK). 1-2 ex Gösjön 7-26.10 (DG, PU, GC).

F: 1 ex sp. Hillingsättersjön 20.5 (AK, UK, MS).

V: 1-2 ex sp. Åarna, Hfj.omr. 30.5-26.6 (AK, UK, PU, GC m.fl.). 2 ex sp. Hästefjord 3-15.6 (OM, CO). 1 ex Långsjön 5.6 (OM). 1 ex Rörvik 21.10 (PU, IJ, SB).

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana* (s)

1-3 ex sp. Stenön-Vik 14-21.6 (SH, GC). 1 ex sp. Långsjön, Hfj.omr. 21.6 (GC). 1 ex sp. Gösjöområdet 29.6-4.7 (HK, AK, UK).

Fem spelande sumphönor är en mer än föregående år, och utgör en normal summa för arten i Dalsland.

Nationellt var 2012 ett rekordår för den småfläckiga sumphönan, sett till uppträdandet under senare år (SOF 2013).

Kornknarr *Crex crex* (s)

1 ex sp. Sörvik 15.6 (SH). 2-3 ex sp. i området Bergs mader-Vässbymaderna 18-21.6, därefter 2 ex 22.6-31.7 (HK, BD, IJ m.fl.). 1 ex sp. Arket, Bäcke 21.6-16.7 (MÅ, AO). Vardera 1 ex sp. Åkesäter och Knipan, Högsäter 25.6 (GC). 1 ex sp. Byn, Mo 1-15.7 och 2 ex sp. samma lokal 19.7 (RG, BeH, DD).

Nio spelande kornknarrar innebär ett bra år för arten i Dalsland.

Även nationellt var 2012 ett gott år för kornknarren (SOF 2013).

Rörhöna *Gallinula chloropus* (s)Vinterfynd:

1 ex Köpmannebro, Skållerud 29.12 (RG).

Övriga fynd:

1 ex Upperrudsdammen 4.5-19.6 (KE, RG, BD). 1 ex Näverdraget, Frändefors 23.6-14.7 (SH). 1 1K Ödeborgsdammarna 8-9.8 (HH).

Femte vinterfyndet i Dalsland.

Sothöna *Fulica atra* (h, 1.12-28.2)Häckning:

Häckningar är rapporterade från Ressbyn, Ånimskog (GC); Ryrsjön, Skållerud (TK JW) och Ödeborgsdammarna (HH, SH). Stationära par under häckningstid är även rapporterade från följande lokaler:

Knyttkärrsviken (Åmål), Upperudsdammen, Holmsåns mynning och Fågeltornet Ellenösjön, (Torp/Ödeborg).

Jan-feb:

1 ex Åmåls hamn 28.1-3.2 (BH, RG, DG). 1 ex Dals Långed 3.2 (SOI).

Trana *Grus grus*

(1.11-15.3, >50 ex)

Tidiga vårfynd:

1 ex Grönhult, Skållerud 4.3 (HK).
1 ex Hässelbacka 9-10.3 (RG, PKL).

>50 ex:

57 ex Hästefjord 28.4 (OM). 70 ex Grundsvik 21.7 (SH, PU).

Det tidigaste vårfyndet i Dalsland, men det finns också två fynd av övervintrare.

Strandskata *Haematopus ostralegus* (h, 1.9-25.3, >40 ex)

Häckning:

Vid Vänerinventeringen noterades 18 revir, vilket är det näst högsta antal som noterats under perioden 1994-2012 (TL).

Övriga häckningar:

1 par häckade vid Örnäs, Åmålsviken, där 2 årsungar sågs 1.6 (RG).
1 par häckade vid Mustadfors, Dals Långed (AH).

Stationära par under häckningstid har också rapporterats från Bengtsfors centrum (CGL, BH, KÅG, ÅG); Sunnanå hamn, Holm (SH, JHä m.fl.); Vita sannar, Järn (AK,

UK, BeH, BH); Svartebäck (HK, SH); Ellenösjön, Torp/Ödeborg (HH, MS, DK); Rörvik (IJ, SH); Sanneboviken, Gestad (IJ, SH); Gällnäs (SH, GC); Sikhall (KE, UE, SA, TH m.fl.); Norra och Södra Timmervik, Gestad (KE, UE) samt Sörvik (ME, AK, UK, RL).

Tidiga vårfynd:

2 ex str. Ängen Tjärtakan, Frändefors 17.3 (AJ). 1 ex Åmåls hamn 21.3 (RG).

Sent höstfynd:

1 ex Lilla Le, Ed 17-21.9 (SO).

Tillägg:

1 ex Gälle udde 16.10 1977 (KE).

Totalt i Vänerinrånades 94 revir av strandskata på fågelskär, vilket är den högsta noteringen under hela perioden 1994-2012 (Thomas Landgren, Vänerinventeringen).

Vårfyndet vid Tjärtakan är det tidigaste i Dalsland.

Höstfyndet 1977 är det senaste i Dalsland, medan fyndet i Ed i år är det fjärde senaste. Däremellan finns ett fynd den 1 oktober 2006 och ett den 26 september 2009.

Mindre strandpipare *Charadrius dubius* (s)

Observationer av par eller enstaka individer vid lämpliga biotoper under häckningstid har gjorts vid Berganedammen, Steneby (JN); Upperudsdammen (SOI); Västerråda, Holm (AC, HåP, MF); Sunnanå hamn, Holm (PU, HK, KE, UE); Hillingsättersjön (IHä, BHä, AK,

UK); Sanneboviken, Gestad (IJ); Sörvik (ME, SH, AK, UK) och Näverdraget, Frändefors (SH, FL).

Vårfynd utöver de ovanstående:

1 ex Sikhall 5.5 (SH).

Sensommar/höstfynd:

1 ex Källsöholmarna, Yttre Bodane, Ånimskog 27.7 (RG).

Större strandpipare *Charadrius hiaticula* (1.10-15.7, >10 ex)

Vårfynd:

1 ad Sörvik 11.5 (IJ).

Större antal:

18 ex NO Bolstad k:a 22.8 (HK). 10 ex Kräklingarna 24.8 (PU, GC, HK).

Bolstadsfyndet utgör den näst största rastande flocken i Dalsland. I augusti 2010 rastade upp till 20 ex vid Järns k:a. Båda flockarna höll till på harvad åker.

Ljungpipare *Pluvialis apricaria* (h, 1.11-15.3, >100 ex)

Häckning:

Resultat av inventeringsbesök på mossar under perioden maj-juli:

På St. Tingvallamossen, Rölanda/Ed 2 par och 1 hane med avledningsbeteende 8.5 (HA) samt 10 ex varn. 3.6 (PU). 3 ex varn. Munkekällorna på Öjemossen, Järbo 21.7 (MÅ). 5 ex sp. Tvetanemossen, Järbo 3.6 (PU).

Tidiga vårfynd:

1 ex Grundsvik 3.3 (JJ, KaG, PNi).
1 ex Bergs mader 12.3 (RG, TK).

Ljungpiparen är en tidig vårfågel, men fyndet vid Grundsvik är ovanligt tidigt. Endast ett fynd i Rölanda den 18 februari 1995 och ett vid Kvantenburg den 2 mars 2008 utgör tidigare vårfynd.

Kustpipare *Pluvialis squatarola* (s)

Höstfynd:

1 2K-typ mot SV Dalaborg, Bolstad 8.7 (HK). 12 ex mot SV Rörvik 18.7 (IJ). 2 ad rast. Sörvik 1.8 (HP). 1 ex mot SV Oljehamnen 7.9 (GC). 2 ex mot SV Rörvik 8.9 (IJ).

Fyndet vid Dalaborg är det tidigaste på sydsträck i Dalsland.

Tofsvipa *Vanellus vanellus* (1.12-29.2, >100 ex)

Tidiga vårfynd:

1 ex Ellenösjön, Torp/Ödeborg 19.2 och 29.2 (AKK, MS). 8-30 ex Hästefjord 24-29.2 (OM, LH, JJ, HH m.fl.). 6 ex Åmålsviken 25.2 (DG). 1 ex Bergs mader 25.2 (HK). 2 ex Sörvik 25.2 (SH).

Större antal:

130 ex Tydjeslätten 20.3 (BH, TK). 175 ex Hede, Bolstad 21.3 (PU). 200 ex Elgårdshage, Frändefors 5.4 (MgE).

Kustsnäppa *Calidris canutus* (s)

25 ex mot SV Rörvik 18.7 (IJ). 9 1K rast. Kräklingarna 24.8 (HK, PU, GC). 10 ex mot S Järns sannar 24.8 (HK, GC, PU).

Sandlöpare *Calidris alba* (s)

2 ex mot SV Rörvik 18.7 (IJ). 1 ex rast. Kräklingarna 24.8 (HK, PU, GC).

Småsnäppa *Calidris minuta* (s)

Vardera 1 ex rast. Järns sannar 30.8 och 18.9 (HK).

Till skillnad mot många andra vadare ses småsnäppor ofta rasta så sent som i september.

Mosnäppa *Calidris temminckii* (s)Vårfynd:

3 ex Tydjesjön 20-23.5 (CGM).

Höstfynd:

1 ex hördes 7.7 vid Rörvik (IJ).

Fyndet vid Rörvik är det tidigaste på sydsträck i Dalsland, därnäst finns ett fynd den 8 juli 2008 och ett den 9 juli 2011.

Spovsnäppa *Calidris ferruginea* (s)

1 ex rast. Järns sannar 8.7 (HK). 4 ex mot SV Rörvik 18.7 (IJ).

Liksom fallet var för kustpipare och mosnäppa utgör årets första höstfynd det tidigaste fyndet av spovsnäppa på sydsträck i Dalsland. Det därnäst tidigaste är ett fynd den 11 juli 1993.

Kärrensäppa *Calidris alpina*

(1.10-30.6, >50 ex)

10 ex str. Vålebergsnabben, Yttre Bodane, Ånimskog 5.5 (RG).

Vårfynd av kärrensäppa är ovanliga i Dalsland, årets fynd är det första sedan 2006 och landskapets 17:e.

Brushane *Philomachus pugnax* (s)Vårfynd:

2 hannar Bergs mader 28.4 (HK) och 1 hona samma lokal 11.5 (IJ). Vid Tydjesjön 2 hannar och 1 hona 20.5 och 1 hona 23.5 (CGM).

Höstfynd:

1 ad hanne Tydjesjön 29.6 och 1 hanne samma lokal 28.7 (LV).

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus* (s)Vinterfynd:

1 ex Sikhall 13-14.1 (GC, PU, HK).

Höstfynd:

1 ex rast. Rörvik 19.10 (IJ).

Fågeln vid Sikhall i januari upptäcktes den 31 december 2011 och redovisades i Dalslands fåglar 2011. Den utgör det fjärde vinterfyndet i Dalsland.

Dubbelbeckasin *Gallinago media* (s)Vårfynd:

På Bergs mader 1 ex sp. 30.4-2.5 (HK, RG, TK) och 3 ex sp. 7.5 (HK). 2 ex sp. Vik 10.5 (HP). 3 ex rast. Sörvik 11.5 (LB).

Morkulla *Scolopax rusticola*

(1.11-20.3)

1.1-20.3:

1 ex Ånnerud, Rännelanda och 1 ex Bön, Högsäter 20.1 (RG). 1 ex sp. Byn, Mo 11.3 (RG). 1 ex sp. Dingelvik, Steneby 13.3 (BD). 1 ex Nötön, Yttre Bodane, Ånimskog 14.3 (BH). 2 ex Svartälven, Torr-

skog 15.3 (KÅG). 1 ex funnen död Rådetorp, Edsleskog 16.3 (FG). 1 ex sp. Tydjesjön 19.3 (BH). 2 ex Högen, Torp 20.3 (MS).

Nov-Dec:

1 ex Moarne, Steneby 6.11 (IH). 1 ex Rörvik 8.11 (IJ). 1 ex Kotjärnet, Kroppefjäll, Ör 23.11 (JSv, PBo). 1 ex Klöverud, Edsleskog 27.11 (RG).

Myrspov *Limosa lapponica* (s)Höstfynd:

39 ex mot SV Järns sannar 10-14.7 (HK). 9 ex mot SV Rörvik 18.7 och 2 ex mot SV samma lokal 8.9 (IJ).

Småspov *Numenius phaeopus* (s)Vårfynd:

1 ex Rörvik 6.5 (IJ). 2 ex Håvesten, Ödeborg 11.5 (HP).

Höstfynd:

1 ex mot SV Bergs mader 29.6 (HK). 13 ex mot SV Järns sannar 10-14.7 (HK). 1 ex rast. Öjemossen, Järbo 21.7 (MÅ). 1 ex mot SV Källsöholmarna, Yttre Bodane, Ånimskog 27.7 (RG). 1 ex mot SV Sunnanå, Holm 22.8 (HK). 2 ex mot V Oljehamnen 7.9 (GC).

Storspov *Numenius arquata*

(h, 1.9-25.3, >25 ex)

Häckning:

Observationer under häckningstid från lämpliga lokaler:

1 revir Brålanda k:a 19-23.5 (KE,

UE, BH). 1 stationärt par under häckningstid vid Järbo (AR). 5 ex Valboån, Järbo 3.6 (PU). 2 ex varn. Tvetanemossen, Järbo 3.6 (PU).

Sent höstfynd:

1 ex mot SV Rörvik 9.9 (UL, BB, IJ).

Drillsnäppa *Actitis hypoleucos* (15.9-25.4)Tidigt vårfynd:

2 ex Sikhall 24.4 (LA, JF).

Sent höstfynd:

1 ex rast. Järns sannar 19.9 (HK).

Rödbena *Tringa totanus* (s)

Observationer under häckningstid från lämpliga lokaler:

2 par St. Tingvallamossen, Rölanda/Ed 3.6 (PU).

Övriga vårfynd:

1 ex Bergs mader 24.4 (HK, JF, LA m.fl.). 1 ex Hillingsättersjön 5.5 (AK, UK, IHä, BHä). 1 ex Hattefjäll Viksjön, Valbo-Ryr 6.5 (JT). 1-2 ex Sörvik 11-13.5 (LB, PU). 1 ex Bergs mader 11-16.5 (IJ, KE). 1 ex Tydjesjön 20.5 (CGM). 1 ex Sunnanå hamn, Holm 3.6 (RG). 1 ex Sikhall 3.6 (SH).

Höstfynd:

4 ex mot SV 8.7 och 1 ex mot SV 10.7 Järns sannar (HK). 1 ex Ellenösjön, Torp/Ödeborg 31.7 (DK). 6 ex mot SV Dalbobergen, Vänersborgsviken 12.8 (AJ). 2 ex mot SV Rörvik 8.9 (IJ).

Gluttsnäppa *Tringa nebularia*

(1.6-15.6, 1.10-25.4, >20 ex)

Tidigt vårfynd:

3 ex Bergs mader 24-25.4 (BD, BH, DG, HK, MA).

Skogssnäppa *Tringa ochropus*

(1.9-25.3, >20 ex)

Tidigt vårfynd:1 ex mot N Byn, Mo 23.3 (RG).
*Näst tidigaste vårfyndet, det tidigaste gjordes den 19 mars 1995.***Grönbena** *Tringa glareola*

(h, 1.9-25.4, >50 ex)

Häckning:

Inga konstaterade häckningar, men rapporter om fåglar vid lämpliga lokaler under häckningstid finns från St. Tingvallamossen, Rölanda/Ed (HA, PU) och Knäsjön, Ödskölt (GM, PU).

Roskarl *Arenaria interpres* (s)

1 1K rast. Kräklingarna 24.8 (PU, GC, HK).

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

(s)

1 1K mot O Järns sannar 24.8 (HK, GC, PU). 2 1K mot SV Rörvik 30.8 (IJ). 3 1K mot SO Järns sannar 18.9 (HK).

Fjälllabb *Stercorarius longicaudus*

(Rrk)

1 1K mot SV Rörvik 30.8 (IJ).

*Typiskt datum för arten i Väneren.***Storlabb** *Stercorarius skua* (Rrk)

1 ex Rörvik 5.5 (IJ).

*Trettonde fyndet i Dalsland.***Dvärgmå** *Hydrocoloeus minutus*

(s)

3 3K mot N Rörvik 11.5 (IJ). 13 ad Svartebäck 8.7 (HK). 2 ad Järns sannar 14.7 (HK). 4 1K mot SV Rörvik 8.9 (IJ). 1 1K och 22 2K+ Sikhall 5.10 (IJ, SB). 460 2K+ Rörvik 19.10 (IJ). 2 ad Rörvik 21.10 (PU, IJ, SB). 15 ex Hjortens udde 10.11 (HK). 9 ad mot SV Vänersborgsviken 13.11 (HP). 2 ad Ursand 22.11 (IJ). 1 1K och 10 ad Rörvik 23.11 (IJ, SB). 2 1K Oljehamnen 24.11 (SB, IJ) och 2 ad samma lokal senare under dagen (JJ, MgA). 6 ex Oljehamnen 25.11 (UL).

Tärnmå *Xema sabini*

1 1K Kaserna, Ödeborg 17.10 och Hillingsättersjön 18.10 (COT*, MS, AK, UK m.fl.).

*Ny art för Dalsland! Den upptäcktes först på ett plöjt fält utanför Ödeborg, och återfanns dagen efter i Hillingsättersjön. Dagen därpå eftersöktes den förgäves i området.**Tärnmåsen är en östlig, högarktisk art som passerar till havs på väg söderut och endast ses i mindre antal utmed kusterna vid kraftiga västliga vindar.**Ca femton fynd gjordes under året i Sverige, varav detta var det enda inlandsfyndet (SOF 2013).***Skrattmå** *Larus ridibundus*

(h, 1.12-28.2, >500 ex)

Häckning:

Vid Vänerinventeringen inräknades 1875 revirhävande skrattmåsar fördelade på 17 fågelskär. Antalet fåglar är något lägre än genomsnittet för åren 1994-2012, medan antalet häckningslokaler är klart fler än genomsnittet för samma period (TL).

Större antal:

650 ex Torp vintervåtmark, Ör 8.4 (SH). 500 ex Sunnanå hamn, Holm 6.5 (JHä). 1300 ex mot SV Rörvik 18.7 (IJ).

*Totalt i Väneren inräknades 7497 revirhävande skrattmåsar. Vänerens skrattmåsar varierar avsevärt i antal mellan olika år, men de åtta bästa åren sedan inventeringsstarten 1994 infaller i en följd 2005-2012 (Thomas Landgren, Vänerinventeringen).**Sträcksiffran vid Rörvik den 18 juli är den näst högsta dagssumman i Dalsland. Högsta notering är 5200 ex den 23 juli 2010.***Fiskmå** *Larus canus* (>1000 ex)

1000 ex Vässbymaderna, Gösjöområdet 5.4 (MgE). 2000 ex mot SV Rörvik 18.7 (IJ).

Silltrut *Larus fuscus*

(h, 1.10-31.3, >50 ex)

Häckning:

Vid Vänerinventeringen inräknades 137 revirhävande silltrutar utmed

Dalslandskusten, vilket är det högsta antal som noterats under inventeringsperioden 1994-2012. Som vanligt fanns majoriteten av fåglarna på ögruppen Kräklingarna, där 100 ex inräknades 14 juni (KG/TL).

Sent höstfynd:

1 1K mot SV Rörvik 24.10 (IJ).

Större antal:50 ex Söttorp, Valbo-Ryr 7.5 (RH).
*Totalt i Väneren noterades 297 revirhävande silltrutar, fördelade på 39 lokaler. Antalet inräknade silltrutar har ökat kraftigt sedan inventeringsstarten, men utbredningsmönstret i Väneren har inte förändrats mycket. En stor majoritet av fåglarna har hela tiden funnits i Dalbosjön (Thomas Landgren, Vänerinventeringen).**Silltruten vid Rörvik den 24 oktober utgör det näst senaste höstfyndet i Dalsland. Senaste höstdatum för silltrut är den 28 oktober 2010.***Vitvingad trut** *Larus glaucooides*

1 ex Oljehamnen 22.9 (PÅ).

*Ny art för Dalsland!**Detta är samma individ som höll till i Västergötland under perioden 16-22.9. Den rörde sig mellan Hullsjön, Nygårdsslätten och västgötasidan av Vänersborgsviken. Till slut, under besökets sista dag, sågs den även stå på den yttersta vågbrytaren i Vänersborg, på Dalslandssidan av viken.**Den vitvingade truten häckar på Grönland och i Kanada, och kan ses*

i enstaka exemplar i Sverige efter kraftiga västliga vindar, framför allt utmed kusterna.

Nationellt var 2012 ett exceptionellt år för arten med minst 40 fynd i Sverige, de allra flesta dock i januari-februari, då tusentals vitvingade trutar uppträdde i Västeuropa (SOF 2013).

Havstrut *Larus marinus*

(h uVä, >50 ex)

Häckning utanför Vänern:

Ingen konstaterad häckning, men fynd under häckningstid finns från fjolårets häckplats vid Valboåns mynning i Viksjön, Valbo-Ryr (RH).

Tretåig mås *Rissa tridactyla* (s)

Vid Rörvik passerade totalt 7 ungfåglar mot SV vid tre obstillfällen under senhösten: 1 ex 26.10 (PU, GC, IJ, SB), 4 ex 31.10 (IJ) och 2 ex 8.11 (IJ).

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

(s)

1 par häckade vid Kräklingarna och fick ut en flygg unge (KG, PU m.fl.). Gösjön nyttjades för födosök av det häckande paret, och skräntärnor kunde ses här vid ett flertal tillfällen under perioden 6.5-8.6 (JHä, AR, BD, BH, DD m.fl.).

2 ad rast. Sanneboviken 10.5 (IJ).

Första konstaterade häckningen i Dalsland i modern tid, och tillika Vänerns enda häckande par 2012.

Åren 1994-2002 häckade 2-3 par skräntärnor i Vänern, 2003-2010 endast 1 par, liksom möjligen 2011 (Thomas Landgren, Vänerinventeringen).

Svarttärna *Chlidonias niger* (s)

4 ad mot SV Rörvik 18.7 (IJ).

Fisktärna *Sterna hirundo*

(h uVä, 15.9-25.4, >300 ex)

Häckning:

Vid Vänerinventeringen inräknades 365 revirhävdande fisktärnor, ett antal klart under genomsnittet för åren 1994-2012. Bästa året för fisktärna under nämnda period var 2004 med 748 revirhävdande fåglar (TL).

Häckningar uVä:

Observationer under häckningstid i lämpliga biotoper gjordes i Tydjesjön, Rysjön (Skållerud), Viksjön (Valbo-Ryr), Hillingsättersjön, Ellenösjön (Torp/Ödeborg) och Stora Hästefjorden.

Totalt i Vänern inräknades 4767 revirhävdande fisktärnor, vilket är klart färre än högstanoteringen 6115 individer år 2008, men ändå något fler än genomsnittet för hela inventeringsperioden 1994-2012 (Thomas Landgren, Vänerinventeringen).

Silvertärna *Sterna paradisaea*

(h, 15.9-30.4, s uVä, >300 ex)

Häckning:

Vid Vänerinventeringen noterades 43 revirhävdande silvertärnor för-

delade på 9 lokaler, jämfört med 44 ex på 11 lokaler 2011. Silvertärnans förekomst har varierat kraftigt mellan olika år. Som mest noterades 284 ex på 20 lokaler år 2000 (TL).

Fynd utanför Vänern:

1 ex Ellenösjön, Torp/Ödeborg 18.6 (SOs).

Större antal:

800 ex mot SV Rörvik 18.7 (IJ).

Totalt i Vänern inräknades 891 revirhävdande silvertärnor. Detta är något färre än 2011, då 1011 ex noterades, men samtidigt den tredje högsta noteringen under perioden 1994-2012. Under denna period har antalet registrerade silvertärnor i Vänern ökat med närmare 300 % (Thomas Landgren, Vänerinventeringen).

Sillgrissla *Uria aalge* (s)

1 ex Stora Le, Ed 14.9 (SO).

Hittad på vägen. Omhändertagen.

Obestämd sillgrissla/tordmule

Uria aalge/Alca torda (s)

1 ex Rörvik 21.10 (PU, IJ, SB).

Skogsduva *Columba oenas*

(1.4-31.7, 1.11-28.2, >20 ex)

Fynd under häckningstid:

B: Skåpafors herrgård (Laxarby) och Ångebo (Torrskog).

Å: Norra viken och Sjöviken (Åmål), Fröskogs dammar, Hallebol, Tydjesjön, Byn (Mo) samt Östra Korsbyn (Ånimskog).

M: Dalskogs kyrka, Kambol (Holm) och Kvantenburg.

V: Brålanda kyrka, Rörvik, Sikhall, Sandvikebergen (Gestad), samt Sörvik och Gunnarsberg (Hfj.omr).

Jan-feb:

1 ex Bergs mader 27.1 (JS, KK, EJ). Fjärde vinterfyndet i Dalsland. De tre tidigare har gjorts den 21 december 2002, den 30 december 2007 och den 20 januari 2008. Det finns också ett antal fynd från senare halvan av februari, men det torde vara flyttfåglar, relaterat till tidigt vårväder.

Ringduva *Columba palumbus*

(1.12-28.2, >1000 ex)

Jan-feb:

2-35 ex Sandvikebergen, Gestad 6.1-17.2 (KE, UE). 8 ex Ursand 12.1 (CO). 1 ex Dals-Eds samhälle 17.2 (BW). 1 ex Högen, Torp 27.2 (MS). 1 ex Hästefjord 28.2 (LH, JJ).

Dec:

1 ex Bäckefors samhälle 10-30.12 (GM).

>1000 ex:

3000 ex Vena kvarn, Bolstad 4.10 (IJ, SB). 5500 ex mot SV Rörvik 5.10 (IJ, SB). 1215 ex str. Ången Tjärtakan, Frändefors 5.10 (AJ).

Turkduva *Streptopelia decaocto* (s)

Under häckningstid har det funnits revirhävdande par i Dals-Ed (2 par), Åmål (3 par), Mellerud (2 par), Fär-

gelanda (1 par) och Frändefors (1 par). Dessutom enstaka fynd i Bäckefors, vid Nordkärr (Holm), Vena kvarn (Bolstad) och Hillingsäter sjön.

Berguv *Bubo bubo* (s)

2 permanenta revir i nordöstra Dalsland under mars månad (TK, HK, RG, BH).

Höstfynd: 1 ex Nygård, Åmål 1.9 (TK) och 1 ex omhändertaget vid vägkanten utmed Vässbymaden, Holm 15.9 (HK).

Hökuggla *Surnia ulula* (s)

1 ex 3 km NNO Knäsjön, Ödskölt ca 16.10 (datum något osäkert, SE). 1 ex Stommen, Järbo ca 25.10-13.11 (upptäcktsdatum något osäkert, AR). 1 ex Vita sannar, Järn 3.11 (HK). 1 ex Önne, Järbo 19.11 (IH). 1 ex Skansen vid jvgstationen i Dals-Ed 25.11 (MJ). 1 ex Hindalebyn, Ed 28.11 (BW). 1 ex Björserud, Sundals-Ryr 29.11 (PGr). 1 ex Rålen, Torrskog 30.11 (KÅG). 1 ex Kölen, Torrskog 3.12 (KÅG). 1 ex Solvik, Laxarby 22.12 (KÅG). 1 ex Näset, Frändefors 22-30.12 (HP, PU, GC).

Elva höstfynd av hökuggla innebär den största invasionen sedan 1989, då 18-19 fynd gjordes under hösten. I den nationella sammanställningen rapporteras om den största invasionen sedan 1983/84, med ett drygt hundratal fåglar enbart i Götaland. Där uppges också att inga varken

troliga eller säkra häckningar finns rapporterade i landet under 2012. Det bör innebära dels att födotillgången varit mycket dålig i norra delen av landet, och att invasionen till stor del bestod av adulta fåglar. (SOF 2013). Se även lappuggla nedan.

Sparvuggla *Glaucidium passerinum* (s)

Rapporterad från följande lokaler under häckningstid:

E: Rökullehögen Rävmarken (Ed).

B: Barkerud (Torrskog), Värnebo (Tisselskog) samt V om Dals Långed.

Å: Bredmossen, Baljäsen och Klöverud (samtliga Edsleskog), Byn (Mo) samt Fröskogs dammar.

M: Årbol (Dalskog) och Ranneberget (Dalskog/Skållerud).

F: Stensberg vid Hillingsäter sjön.

V: Rörvik samt 2 ex sp. Ängen Tjærtakan och 1 ex funnet dött Kristinelund (Frändefors).

Därtill rapporterad från 13 lokaler i jan-feb och 9 lokaler under hösten.

Lappuggla *Strix nebulosa* (Rrk)

1 ex Rolfskärr, Tysj.omr. 13-23.3 (HLJ). 1 ex längs vägen Upprud-Östebo, Skållerud 15.3 (JK). 1 ex NNV Tvättetjärnet på Lianefjället, Skållerud 20.6 (IJo, ÅG, IA). 1 ex Bråten, Ödeborg 7.9 (AJo). 1 ex Ödeborgsfjället, 3 km O Ödeborg 11.11 (SOS). 1 ex O Lillesjön, Hfj.-omr. 21.11 (SB, IJ m.fl.).

Formidabelt uppträdande med tanke på att det endast finns fem fynd tidigare i Dalsland. Årets fynd utgör alltså nr 6-11 i landskapet.

Även nationellt är årets uppträdande av lappuggla unikt. Något liknande har inte förekommit sedan fågelrapporteringen i nuvarande form startade 1975 (SOF 2013). Se även hökuggla ovan.

Hornuggla *Asio otus* (s)

Häckningar har konstaterats från Bergs mader, Åsnebyn (Holm), Bäckebols mader (Gunnarsnäs), Lunden (Ör), Dalbergsås mynning (Bolstad), S om Rörvik samt vid Gestad kyrka.

Under häckningstid även 1 par vid Ängen Tjærtakan, Frändefors och 1 ex sp. vid Risö, Hfj.omr.

Jorduggla *Asio flammeus* (s)

1 permanent revir vid Bergs mader 29.4-24.7 (HK, RG, TK, GJ m.fl.). Den 29.5 sågs 2 ex i området (BH, DG, ÅG). 1 ex N Brålanda kyrka 11.5 (IJ). 1 ex Baggebol, Brålanda 23.5 (KE). 1 ex Tössebäckens skärgård, Tösse 26.5 (RO). 1 ex Södra Siviken, Hfj.omr. 27.5 (HH). 1 ex Flicksäter, Hfj.omr. 9.12 (AJ, AaJ). *Sju fynd är det näst högsta i Dalsland. Flest fynd, åtta, gjordes 2009.*

Pärluggla *Aegolius funereus* (s)

För första gången sedan 1995 saknas fynd av pärlugglor under året.

Nattskärria *Caprimulgus europaeus* (s)

Spelende fåglar har rapporterats från följande lokaler:

E: 2 i Tresticklans nationalpark (Ed) och 1 vid St. Mölnvattnet (Nössemark).

B: 1 vid Tisselskog, 3 på Brurefjället-Brudfjället och 2 vid Ramskogsdalarna (Tisselskog) samt 2 vid Bäckan (Bäcke).

Å: 1 vid Stenstjärnet (Åmål) och 1 permanent revir vid Kasen, Känbyn (Ånimskog).

M: 5-8 på Lianefjället (Skållerud) och 1 vid Bengterud (Dalskog).

V-R: 1 vid Hattefjäll, Viksjön.

F: 9 på sydvästra Kroppefjäll och 2 vid Säter (Högsäter).

V: 2 vid Svartesjön (Sundals-Ryr) samt inom Frändefors s:n 2 vid Näverdraget, 2 vid Kristinelund och vardera 1 vid Ängen Tjærtakan, samt N Önäng och Björsundet i Hfj.omr.

Dessutom en hona vid Björkemyr, Frändefors i juni och ett höstfynd av en 1K-fågel vid Yttre Bodane, Ånimskog.

Totalt minst 40 revirhävdande nattskärrior, ungefär samma antal som de närmast föregående åren.

Tornseglare *Apus apus* (1.9-10.5)

Tidiga vårfynd:

3 ex Holmsåns mynning 1.5 (HH). 1 ex Åmål 2.5 (DG). 2 ex Rörvik 6.5 (IJ).

Sena höstfynd:

1 ex Rörvik 8.9 (IJ).

3Fyndet vid Holmsåns mynning utgör det tidigaste i Dalsland. 2010 gjordes också ett fynd den 2 maj.

Kungsfiskare *Alcedo atthis* (s)

1 ex Oljehamnen 27.9 (IJ).

Göktyta *Jynx torquilla* (s)Häckning:

1 häckande par vid Solum, Nössemark (GJ). 2 häckningar vid Rollsbym, Vårvik (BEI). 1 häckning vid Kasen Känsbyn, Ånimskog (TK).

Övriga fynd:

Årets första göktyta spelade vid Byn, Mo 24.4 (RG) och det sista fyndet gjordes vid Högen, Torp 13.9 (MS).

Ytterligare 34 fynd under häckningstid fördelar sig på 3 i Dals-Eds kommun, 8 i Bengtsfors, 10 i Åmåls, 4 i Melleruds, 1 i Valbo-Ryrs socken, Munkedals kommun, 3 i Färgelanda och 5 i Vänersborgs kommun.

Gråspett *Picus canus* (s)

1 ex sp. Buxåskullen Kroppefjäll, Sundals-Ryr 23.2 (LO). 2 ex sp. Glyckshult, Skållerud 3.3 (HK). 1 ex Högevarde, Torrskog 15.3 (KÅG). 1 hanne sp. Strand, Edleskog 18.3 (RG). 1 ad Klöverudsåsen, Edleskog 25.4 (IAn). 1 ad sp. Rollsbym, Vårvik 1-8.10 (BEI). 1 ex Skåpafors herrgård, Laxarby 26.10 (DD). 1 ex Byn, Mo 27.10 (RG).

1 hanne Nössemark Näs 4.11 (ON). 1 ad hona Barkerud, Torrskog 10.11 (LEF).

Endast ett fynd under häckningstid.

Mindre hackspett *Dendrocopos minor* (1.3-30.6)Häckning:

En häckning konstaterades vid Vänestångsmossen Kroppefjäll, Sundals-Ryr (ISu) samt en vid Hästefjord (OM).

Mindre hackspettar har dessutom rapporterats från följande lokaler under häckningstid:

E: Nössemark Näs.

B: Rollsbym (Vårvik), Skåpafors herrgård (Laxarby), Baldersnäs och Skärbo (Steneby) samt Värnebo (Tisselskog).

Å: Bräcke ängar, Byn (Mo), Åmålsviken och Finnserud (Åmål), Tydjesjön, SV Fröskog samt Yttre Bodane (Ånimskog).

M: Glyckshult och Svankila naturreservat (Skållerud), Gösjön, Holmsåns mynning, Säter (Ör) samt Åmot (Bolstad).

V-R: Valboåns utlopp i Viksjön.

F: Svingsjön Kroppefjäll (Högsäter/Järbo) och Tveten (Färgelanda).

V: Buxåsen Kroppefjäll (Sundals-Ryr), Rörvik och Frändefors samhälle.

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus* (s)

1 ex Brurmossen, Mo 6.1-24.3 (RG). 1 ad hanne Barkerud, Torr-

skog 12.3-17.4 (LEF, LÅK, KÅG). 1 ad hanne Högevarde, Torrskog 15.3-24.3 (KÅG, ON). 3 ex mot SV Rörvik 19.10 (IJ).

Tre fynd av stationära individer under tidig vår, men inga häckningsindicier.

Trädlärika *Lullula arborea* (s)

I Ånimskog fanns minst tre revir i Sörknattenområdet (RG, BH, HK) och 1 revir vid Kasen, Känsbyn (TK). 1 ex sj. Ängen Tjärtakan, Frändefors 1.5 (AJ, AaJ). 2 ex sj. Lunden, Valbo-Ryr 13.6 (LH). 1 ex mot SV Rörvik 13.10 (IJ). 1 ex str. Ängen Tjärtakan, Frändefors 28.10 (AJ).

Sånglärika *Alauda arvensis* (1.11-15.2, >200 ex)

Årets första sånglärika sågs vid Hästefjord 24.2 (OM), och lärkorna blev sedan mer allmänt spridda i landskapet under månadsskiftet februari-mars.

Backsvala *Riparia riparia*

(h, 1.10-20.4, >100 ex)

Häckning:

10 ex och ca 15 bohål i nedlagt grustag vid Brasäter, Högsäter 26.5 (SH). 3 ex och drygt 10 bohål i en liten grusbänk i det återställda grustaget vid Lunden, Valbo-Ryr 13.6. Här har några korpar specialiserat sig på att gräva ut bohålen (LH). Enstaka backsvalar har också uppe-

hållit sig vid de tidigare kända häckplatserna i centrala Bengtsfors, 1-4 ex 6.5-1.7 (MS, AK, UK, YW m.fl.) och vid Härsängen, Högsäter; 2-5 ex 18.5-27.6 (DD, GC).

Åter några konstaterade backsvalehäckningar efter fjolårets negativa resultat. Häckningar från årets lokaler har även rapporterats tidigare, bl.a. 2003 då backsvalan utgjorde riksinventeringsart. Då uppskattades populationen i Dalsland till 460 par.

Ladusvala *Hirundo rustica*

(5.10-20.4, >500 ex)

Sent höstfynd:

10 ex mot SV Ursand 6.10 (PU).

Större antal:

7500 ex mot S Rörvik 8.9 (IJ). 800 ex rast. Sunnanå hamn 13.9 (HK).

Hussvala *Delichon urbicum*

(1.10-25.4, >200 ex)

Tidigt vårfynd:

1 ex Tydjesjön 21-22.4 (RG, MSt).

Det finns tre vårfynd som är gjorda tidigare än årets, den allra tidigaste hussvalan sågs den 16 april 2000.

Ängspiårlärika *Anthus pratensis*

(1.11-20.3, >1000 ex)

Tidigt vårfynd:

1 ex Sörvik 16.3 (PU, GC).

Rödstrupig piårlärika *Anthus cervinus* (s)

1 ex mot SV Rörvik 23.8 (IJ).

Gulärsla *Motacilla flava*

(1.6-31.7, 20.9-25.4, >500 ex. Sydlig gulärsla)

Sydlig gulärsla, rasen flava:

Permanent revir fanns vid Gösjön (2 par), Bergs mader (1 par), Rörvik (1 par) och Sörvik (minst 2 par).

Enstaka observationer gjordes också vid Vässbymaderna (Gösjöområdet), Melleruds golfbana, Kvantenburg, fågeltornet vid Ellenösjön (Torp/Ödeborg), Håmule (Torp), Valboåns utlopp i Viksjön (Valbo-Ryr) samt på följande lokaler i Hästefjordsområdet: Vik, Röseboviken, Rotenässjön och Fagervik.

Forsärsla *Motacilla cinerea*

(h, 15.11-15.3, >10 ex)

Häckningar:

E: Häckning konstaterades vid Onsön (Ed) och Töftedalsån (Töftedal) (BW) Under häckningstid dessutom ett varnande ex vid Rävmarksälven, Husetjärn (Ed) och en hanne vid Kvarnekastjärnet (Ed).

B: Ingen konstaterad häckning, men permanenta revir har rapporterats från Bengtsfors centrum (Ärtemark), Höljerudsforsarna, Taxvikens kraftstation och Dals Långed (Steneby) samt Bäckefors bruk och Bäck kyrka (Bäcke). Par har också setts under häckningstid vid Lästviksbäcken (Steneby). Dessutom observerades enstaka individer under häckningstid på följande lämpliga häcklokaler: Årbols kvarn (Ärtemark), pappersbruket i Bil-

lingsfors (Steneby) samt Kårud (Bäcke).

Å: Ett par häckade vid Finnserud (Åmål) (PKL). Permanenta revir fanns också vid Bräcke ängar (Edsleskog) och Tollebols kvarn (Åmål).

M: Ingen konstaterad häckning, men par har setts under häckningstid vid Assarebyn (Ör) och Åmot (Bolstad). Observationer av enstaka individer under häckningstid gjordes också på följande lämpliga häcklokaler: Upperud (Skållerud), Åsmule och Krokfors (Ör) samt Åsebro (Grinstad/Bolstad).

V-R: Ingen konstaterad häckning, men en hona sågs i maj vid Holmesjön.

F: Ingen konstaterad häckning, men permanenta revir har rapporterats från Svingån (Högsäter), Ödeborgs bruk och Rådanefors (Ödeborg) samt Hagforsen och Torp kyrka (Torp).

1.1-15.3:

1 ex Dals Långed 1-26.1 (PH, KÅG, SOL, IH). 1 ex Högsbyn, Tisselskog och 1 ex Fröskogs dammar 14.1 (SOL).

15.11-31.12:

1 ex Oljehammen 1.12 (UL, BLi).

Sädesärsla *Motacilla alba*

(15.10-25.3, >500 ex)

Sena höstfynd:

Vid Rörvik 4 ex mot SV 19.10 (IJ) och 1 ex rast. 26.10 (IJ, SB, PU, GC). 1 ex Näs, Gesäter 19.11 (BW).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

(1.5-30.9, >200 ex)

Större antal:

200 ex västra Åmål 11.11 (PKL).

Strömstare *Cinclus cinclus* (h)Häckning:

4 häckningar har rapporterats: 1 par vardera vid Asslerud och Sågmon, Håbol (BW); 1 par vid Höljerudsforsarna, Steneby (BH, KÅG, ÅG m.fl.) och 1 par vid Ödebyn, Svan-skog (RG, FG).

Dessutom sågs under häckningstid 1 ex vid Taxvikens kraftstation, Steneby samt i Ör socken ett par vid Forsebol och 1 ex vid Åsmule.

Vinter:

Årets högsta notering vid den viktiga övervintringslokalen Höljerudsforsarna i Billingsfors, Steneby blev 20 ex 29.2 (DD).

Järnsparv *Prunella modularis*

(1.11-25.3)

Tidiga vårfynd:

1 ex sj. Dalboborgen, Vänersborgsviken 11.3 (JH). 2 ex Brurmossenviken 14.3 (JH). 1 ex sj. Ängen Tjartakan, Frändefors 25.3 (AJ, AaJ).

Fyndet den 11 mars är det tidigaste marsfyndet, men det finns två fynd den 27 februari, från 1983 och 2002, som också kan utgöras av tidiga vårsträckare, och dessutom 5 vinterfynd från december-januari.

Rödhake *Erithacus rubecula*

(15.11-15.3)

1.1-15.3:

1 ex Dals Långed 9-26.1 (SOL). 1 ex Hästefjord 13-14.1 (PU, GC). 1 ex Kungsberget, Åmål 14.1 (PKL, AO). 1 ex Vänersborgsviken 14.1 (AJ, IJ, BB). 1 ex Bön, Högsäter 20.1 (RG). 1 ex Östby miljöstation, Åmål 22.1 (RG). 1 ex Åmål 25-28.1 (DG). 1 ex Östra åsen, Åmål 1.2 (TK). 1 ex Hunnegården, Frändefors 4.2 (LO). 1 ex Nygårds herrgårdspark, Åmål 20.2 (TK).

15.11-31.12:

1 ex Stärkebo, Frändefors 2.12 (OM). 1 ex Billingsfors pappersbruk, Steneby 7.12 (BD). 1 ex Kungsberget, Åmål 9.12 (PKL). 1 ex Hillingsätersjön 12.12 (IHä, BHä). 1 ex västra Åmål 29.12 (PKL).

Näktergal *Luscinia luscinia* (s)

Endast rapporterad från Gösjöområdet, där det troligen fanns tre revir (HK, IJ, CGM m.fl.). 1 varnande ex i videbuskarna i Gösjö S. mad 18.6 (RL) indikerar häckning.

Rödstjärt *Phoenicurus phoenicurus* (1.10-30.4)Tidiga vårfynd:

1 hanne Skåpafors herrgård, Laxarby 28.4 (DD). 1 ex sj. Länneberghage, Hfj.omr. 30.4 (LO).

Buskskvätta *Saxicola rubetra*

(15.9-25.4, >25 ex)

Sent höstfynd:

2 ex Tjärnet, Yttre Bodane, Ånimskog 15.9 (LER).

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

(h, 15.6-15.8, 1.10-20.4, >25 ex)

Häckning:

De enda två rapporterade häckningarna skedde i Åmål; 1 par i hamnen (DG, RG) och 1 par vid järnvägs-museet (RG).

Övriga fynd under häckningstid:

1 ex Dalskogs kyrka 27.7 (AB).

Tidiga vårfynd:

1 ex Högsbyn, Tisselskog 13.4 (SOL). 1 hane Åmåls hamn 16.4 (TK). 1 hane Näsviken, Åmål 17.4 (DG). 1 hane Högsbyn, Tisselskog 18.4 (BH).

Större antal:

25 ex rast. Byn, Mo 7.5 (RG).

Detta utgör den största ansamlingen av rastande stenskvättor på vårsträck i Dalsland. Under höststräcket har däremot större antal noterats. Den 10 september 1994 pressade kraftigt regn ned sträckande fåglar i sådan mängd att det bl.a. sågs 200 stenskvättor vid en tillfällig vattensamling utanför Åmål.

Ringtrast *Turdus torquatus* (s)Vårfynd:**M:** 1 ex Bergs mader 14.4 (HK).**F:** 2 ex Hillingsättersjön 20-23.4

(IHä, BHä, AK, UK). 1 ex Ellenöby, Ödeborg 26.4 (AKK). 1 ex Högen, Torp 4.5 (MS).

V: 2 ex Gunnarsberg, Hfj.omr. 21.4 (SH). 1 hane Högsäter 24.4 (HP). 2 hannar Lövnäs, Hfj.omr. 25.4 (LB)Höstfynd:**V:** 1 ex Tjärtakan, Frändefors 15.10 (AK, UK). 1 ex mot SV Rörvik 19.10 (IJ).**Björktrast** *Turdus pilaris*

(>1000 ex)

Större antal:

1000 ex Ängen Tjärtakan, Frändefors 13.10 (AJ). 3200 ex mot SV Rörvik 19.10 (IJ). 1000 ex Grundsvik 21-23.10 (PU, UL). 1060 ex str. Ängen Tjärtakan, Frändefors 21.10 (AJ).

Taltrast *Turdus philomelos*

(1.11-25.3)

Tidiga vårfynd:

1 ex sj. Gunnarsberg, Hfj.omr. 24.3 (DD). 2 ex sj. Östra Korsbyn, Ånimskog 24.3 (BH).

Sent höstfynd:

3 ex Gösjön 3.11 (RG).

Rödvingetrast *Turdus iliacus*

(1.12-25.3, >500 ex)

Tidigt vårfynd:

1 ex sj. Baldersnäs, Steneby 22.3 (RG).

Dubbeltrast *Turdus viscivorus*

(1.11-10.3, >50 ex)

Tidiga vårfynd:

Vardera 1 ex mot norr 1.3 och 2.3 Byn, Mo (RG). 1 ex sj. Glyckshult, Skållerud 3.3 (HK). 1 ex sj. Dingelvik, Steneby 3.3 (SO). 2 ex Hästefjord 5.3 (LH, JJ).

Nov-dec:

1 ex Brotorp, Hfj.omr. 13.11 (HP, JO).

Gräshoppsångare *Locustella naevia* (s)

1 ex sj. i Gösjöns södra mad 15.5 (CGM, BD, SOL, BH, DG). 1 ex sj. vid Gösjöns fågelplattform 20.5 (AC, MF). 1 ex sj. i området Bergs mader-Gösjöns södra mad 18.6-14.7 (HK, IJ, DD, GC).

Det kan röra sig om samma individ med en månads sånguppehåll.

Sävsångare *Acrocephalus schoenobaenus* (s)

28 sjungande sävsångare har rapporterats, fördelade på följande lokaler:

1 vid Haseråssjön (Mo), 1 vid Fröskogs dammar, 3 vid Tydjesjön, 4 i Gösjöområdet, 1 vid Lille Kolungen (Ör/Holm), 1 vid Krokfors (Ör), 2 vid Ellenösjön (Torp/Ödeborg), 1 vid Västra Bodane (Frändefors), 1 vid Rörvik och 13 i Hästefjordsområdet.

Antalet är något lägre än förra året. Skillnaden beror på färre rapporterade från Hästefjordsområdet.

Kärrsångare *Acrocephalus palustris* (s)

47 sjungande kärrsångare har rapporterats, med följande kommunvisa fördelning:

17 i Melleruds kommun, 4 i Valbo-Ryrs socken i Munkedals kommun, 12 i Färgelanda kommun och 14 i Vänersborgs kommun.

Fyndbilden i södra halvan av landskapet överensstämmer med tidigare år medan fynd i norra halvan saknas helt. Från de norra skogskommunerna brukar det inte komma så många rapporter, men bristen på fynd i Åmåls kommun är mer förvånande.

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus* (s)

1 ex sj. Sikhall 27.5-8.6 (SH*, GC, KE m.fl.). 1 ex sj. Hästefjord 6.6 (OM).

Ärtsångare *Sylvia curruca*

(15.9-30.4)

Tidiga vårfynd:

1 ex Byn, Mo 30.4 (RG). 1 ex Kaserna Ryr, Skållerud 30.4 (KS).

Sent höstfynd:

1 ex Oljehamnen 15.9 (UL, SL).

Törnsångare *Sylvia communis*

(15.9-5.5)

Tidiga vårfynd:

1 ex sj. Frändefors 4.5 (OM). 1 ex Ängen Tjärtakan, Frändefors 4.5 (AJ). 1 ex sj. Lillån vid Gestads gamla kyrkoplats 5.5 (SH).

Trädgårdssångare *Sylvia borin*
(15.9-10.5)

Tidigt vårfynd:

1 ex sj. Flatetjärn, Ärtemark 30.4 (KÅG).

Tidigaste vårfyndet i Dalsland, vilket också innebär det första aprilfyndet. Därnäst kommer tre fynd den 2 maj; 1979, 2009 och 2011.

Svarthätta *Sylvia atricapilla*
(1.10-25.4)

Vinterfynd:

1 hane och en hona Dals Rostock, Gunnarsnäs jan-feb (BL). 1 hona Skotterud, Ärtemark 15.1 (KÅG).

Tidiga vårfynd:

1 hane Gösjön 22.4 (RG). 1 hona Hjortens udde 24.4 (LA, JF).

Sent höstfynd:

2 ex Åmåls samhälle 6.10 (TK).

Tillägg 2011:

De övervintrande svarthättorna i Dals Rostock sågs redan i dec 2011 (BL).

Ett 20-tal fynd av övervintrande svarthättor har rapporterats i Dalsland, oftast vid matningar.

Lundsångare *Phylloscopus trochiloides* (Rrk)

1 ex sj. Rörvik 30.6 (IJ, UL).

Tredje fyndet i Dalsland. Även det första fyndet gjordes vid Rörvik, den 19 juni 1988. Det andra fyndet gjordes vid Ursand den 14 juli 1996. Alla fynden är alltså gjorda utmed Vänerkusten.

Tajgasångare *Phylloscopus inornatus* (Rrk)

1 ex Ängen Tjärtakan, Frändefors 5.10 (AJ).

Tionde fyndet i Dalsland.

Gransångare *Phylloscopus collybita* (15.5-15.9, 15.10-5.4, >10 ex)

Tidigt vårfynd:

1 ex Bäcke kyrka 4.4 (GM).

Fynd 15.5-15.9:

B: 1 permanent revir Billingsfors, Steneby (BD). 1 ex sj. Flatetjärn, Ärtemark 22.6 (LÅK).

Å: 1 ex sj. Bräcke ängar 17.5 (PG, JSa) och lockläte hört på samma lokal 29.7 (AC). 1 ex sj. Yttre Bodane, Ånimskog 18.5 (LO). 1 ex sj. Kasen Känsbyn, Ånimskog 22-23.5 (TK). 1 ex sj. Amnebyn, Tösse 14.7 (BH).

M: 1 ex sj. Ransbergstjärnet, Skållerud 17.5 (JW). 1 ex sj. vardera vid Gösjön och i Mellerud 20.5 (HåP, AC, MF). 1 ex sj. Gösjöns södra mad 18.6 (RL). 1 ex sj. Glyckshult, Skållerud 19.6 (BD).

F: 1 ex sj. Färgelanda samhälle 17.5 (HH). 1 ex sj. Högen, Torp 19.5 (MS). 1 ex sj. Kullen, Högsäter 27.6 (GC). 2 ex Högen, Torp 13.9 (MS). 1 ex Hovsjö, Ödeborg 15.9 (SH).

V: 3 permanenta revir Rörvik (IJ). 1 permanent revir Katrinedal, Frändefors (FL). 1 ex sj. S. Timmervik, Gestad 20.5 (KE). 1 ex sj. Ängen Tjärtakan, Frändefors 24.5 (AJ, AaJ), 1 ex sj. Bjurhem, Frändefors

10.6 (OM). 1 ex sj. Bustugan, Sundals-Ryr 15.6 (KE). 1 ex sj. Sunnarehage, Hfj.omr. 8.7 (SH). 1 ex sj. Dalbobergen, Vänersborgsviken 11.7 (JH). 1 ex sj. Gunnarsberg, Hfj.omr. 8.8 (ME). 1 ex Katrinedal, Frändefors 18.8 (SH). 1 ex Oljehamnen 7.9 (GC). Vid Rörvik hörd 8.9 (IJ) och 2 ex 9.9 (UL, BB, IJ). 2 ex Oljehamnen 15.9 (UL, SL).

Sena höstfynd:

20 ex Rörvik 19.10 (IJ). 1 ex Risö, Hfj.omr. 20.10 (SH). Vardera 1 ex Rörvik 21.10 (PU, IJ, SB) och 24.10 (IJ). Vardera 1 ex Sörvik och Goppan, Hfj.omr. 21.10 (HP, PB). 1 ex Gösjön 26.10 (PKL). 1 ex hamnplan/reningsverket, Åmål 27.10 (PKL). 1 ex Hästefjord 27.10 (UL).

Större antal:

Vid Rörvik 10 ex mot SV och 10 ex rast. 5.10 (IJ, SB) samt de ovan nämnda 20 ex 19.10 (IJ).

Det finns fyra vårfynd med tidigare datum i Dalsland, två den 2 april 2010 och två den 3 april 2011.

Det finns ett senare höstfynd, den 2-5 november 2010 samt ett vinterfynd den 25 december 2000.

Lövsångare *Phylloscopus trochilus* (15.9-20.4)

Tidigt vårfynd:

1 ex Dals-Ed 20.4 (BW).

Sena höstfynd:

10 ex Oljehamnen 15.9 (UL, SL). 1 ex Färgelanda 15.9 (SH). 1 ex Vålebergsnabben, Ånimskog 16.9

(LER). 1 ex Gällnäs 29.9 (SH). 1 ex Ängen Tjärtakan, Frändefors 5.10 (AJ). 1 ex Kasen Känsbyn, Ånimskog 7.10 (TK). 1 ex Gösjön 7.10 (DG).

Grå flugsnappare *Muscicapa striata* (15.9-10.5)

Tidiga vårfynd:

1 ex Hagforsen Uppsal, Torp 4.5 (MS). 1 ex Kyrkebyn, Gestad 5.5 (SH). 1 ex Byn, Mo 5.5 (RG). 1 ex Rörvik 5.5 (IJ). 2 ex Valboåns utlopp i Viksjön, Valbo-Ryr 6.5 (JT) och 1 ex samma lokal 7.5 (RH). 1 ex Holmesjön, Valbo-Ryr 7.5 (RH). 1 ex Hästefjord 8.5 (ISt).

De tidigaste vårfynden i Dalsland. Tidigaste noteringen förut var den 8 maj 2005.

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca* (15.9-25.4)

Tidigt vårfynd:

1 hane Stårkebo, Frändefors 24.4 (OM).

Skägges *Panurus biarmicus* (s)
2 ex mot SV Rörvik 19.10 (IJ).

Sommargylling *Oriolus oriolus* (s)
1 ex sj. Röseboviken 25.5 (JL).

Fynd nr. 28 i Dalsland.

Varfågel *Lanius excubitor* (s)

Vinter/vårfynd:

49 fynd fördelade på 5 i Dals-Eds kommun, 8 i Bengtsfors, 13 i Åmåls, 6 Melleruds, 1 i Valbo-Ryrs

socken i Munkedals kommun, 9 i Färgelanda och 7 i Vänersborgs kommun.

Höst/vinterfynd:

22 fynd fördelade på 2 i Dals-Eds kommun, 3 i Bengtsfors, 3 i Åmåls, 2 i Melleruds, 6 i Färgelanda och 5 i Vänersborgs kommun.

Många fynd under vinter-vår, men få under höst-vinter.

Nötkråka *Nucifraga caryocatactes* (s)

E: I Dals-Eds samhälle 2 ex 13.9 och 1 ex 18.9-5.10 (BW).

B: 1 ex sj. Moarne, Steneby 11.2 (IH). 1 ex Dingelvik, Steneby 2.3 (SOI). 1 ex Buteruds hållplats, Tisselskog/Skållerud 24.3 (LB). 1 ex sj. Jepplanda Dingelvik, Steneby 11.4 (IH). 1 ex Bågens herrgård, Laxarby 22.8 (DD). 1 ex Skåpafors herrgård, Laxarby 1.9 och 5.10 (DD). 1 ex Dingelvik, Steneby 15.9 (SOI). I Hedane, Laxarby 1 ex 21.9 och 2 ex 7.10 (KÅG). 2 ex Skärbo, Steneby 24.9 (SOI). 1 ex Dals Långeds samhälle 26.9 (SOI). 1 ex Moarne, Steneby 5.10 (IH).

Å: 1 ex Björndalsberget, Edsleskog 14.1 (PKL, AO). 2 ex Linheden, Edsleskog 19.2 (IAn). 1-4 ex Bräcke ängar 27.2-30.6 (RG, BH, KOH m.fl.). 2 ex Baljåsen, Edsleskog 11.3 (PKL). 1 ex Fengersfors samhälle, Fröskog 26.4 (BH). 1 ex södra delen av Klöverudsåsen, Edsleskog 30.6 (SA). På Bräcke ängar 1 ex 3.7 (UI) och 6 ex 22.8 (BA, AP). 2 ex

Orsbergets västbrant, Edsleskog 4.9 (HA). 1 ex Åmålsbergen, Edsleskog 28.10 (PKL). 1 ex Hinsknatten Baljåsen, Edsleskog 28.10 (RG).

M: 1 ex söder om brandfältet på Lianefjället, Skållerud 4.3 (HK). 2 ex Köttkullen Ranneberget, Dalskog 4.3 (HK). 2 ex Sågeviken, Dalskog 10.3 (HK). 1 ex Ränsliden, Dalskog 10.3 (HK). 1 ex Köpmannebro, Skållerud 10.3 (PKL). 1 ex Kroppetjärn V Årbol, Dalskog 11.3 (JS, KK, EJ). 1 ex Funnebo, Dalskog 9.8 (LS). 1 ex Gösjön 7-26.10 (DG, KE, PKL).

V: 1 ex Buxåsen, Sundals-Ryr 8.5 (LO). Vid Rörvik 1 ex 8.9 (IJ), 1 ex 5.10 (IJ, SB) och 2 ex 19.10 (IJ), samtliga mot SV.

Råka *Corvus frugilegus* (s)

Vinter/vårfynd:

B: 1 ex Baldernäs, Steneby 16.3 (SOI).

Å: 1 2K Amnebyn, Tösse 16-17.4 (TK, BH, RG).

M: 1 ex Järns kyrka 14.4 (MA). 1 2K Bergs mader 24.4 (HK, LA, JF).

F: 1 ex Kulden, Högsäter 11.3 (HH).

V: 1-2 ex i området Hästefjord-Brotorp 6.1-11.3 (HP, PU, GC, SH, JU). 10 ex Vässby, Brålanda 14.1 (AJ, IJ, BB). 1 ex Vik 11.3 (HP, JU). 1 2K Grundsvik 29.4 (ME).

Höst/vinterfynd:

V: 3 1K + 2 ad mot SV Rörvik 19.10 (IJ). 1 1K Skerrud, Gestad 16-30.12 (SB, IJ, SH, PU, GC). 1 1K Grunsbo, Hfj.omr. 30.12 (PU, GC).

Stare *Sturnus vulgaris*

(1.12-28.2, >500 ex)

Jan-feb:

10-50 ex Hästefjord-Brotorp 6.1-29.2 (HP, PU, GC, BB, HH m.fl.). 50 ex Bergs mader 11.1 (RG). 1-45 ex Östby miljöstation, Åmål 14.1-2.2 (RG, TK, BH). 1 ex väg 166 vid Gunnarsnäs 27.1 (GM). 14 ex Kungsberget, Åmål 10.2 (DG). 6 ex Frändefors samhälle 12.2 (ISu). 7 ex Gustavsberg, Tysj.-omr. 21.2 (TK). 10 ex Holms k:a 25.2 (HK). 3 ex Tisselskog 26.2 (ISu).

Dec:

1 ex Åmåls hamn 8.12 (RG). 2 ex Stuveryd, Hfj.omr. 30.12 (PU, GC).

Bofink *Fringilla coelebs*

(1.12-15.3, >10 000 ex)

1.1-15.3:

2 ex Tveten, Färgelanda 1.1 (AK, UK). 1 hane Skotterud, Ärtemark 1-29.1 (KÅG). 1-2 ex Hästefjord 14.1-5.3 (AJ, LH, JJ, HP m.fl.). 2 hannar Tisselskog 23.1 (SOI). 3 ex Dals-Ed 23.1 (BW). 1-2 hannar Uppsal, Torp 3-9.3 (MS). 1-9 ex Bäckefors samhälle 7-15.3 (GM, RM). 1 hane Furulyckan Amnebyn, Tösse 10.3 (BH). 3 hannar Dals Långed 10.3 (SOI).

Den 11.3 sågs sträckande bofinkar på tre lokaler, och den 12.3 hördes den första bofinken sjunga.

Dec:

1 hane Uppsal, Torp 3.12 (MS). 2-3 ex Rörvik 9-12.12 (SB, IJ). 25 ex Hästefjord 9.12 (UL) och 3 ex sam-

ma lokal 30.12 (PU, GC). 2 ex Hilingsätersjön 12.12 (IHä, BHä).

Bergfink *Fringilla montifringilla*

(15.5-15.8, >500 ex)

500 ex mot SV Oljehamnen 15.9 (UL, SL). 2500 ex mot SV Rörvik 19.10 (IJ).

Obestämd bo-/bergfink *Fringilla coelebs/montifringilla*

(>10 000 ex)

80 000 ex mot SV Rörvik 5.10 (IJ, SB). 15 000 ex mot SV Ursand 6.10 (PU).

Dagssumman vid Rörvik den 5 oktober överträffas endast av hösten 1988, då högsta dagssumman blev 820 000 ex den 25 september.

Steglits *Carduelis carduelis* (s)

Häckning:

1 par häckade vid Frändefors kyrka (GC m.fl.).

Övriga fynd under häckningstid:

B: 2 ex Bäcke kyrka 17.5 (GM).

Å: Vardera 1 revir vid Årbol (CGM) och stugområdet i Yttre Bodane, Ånimskog (LER, MR). 2 ex Skållebyn, Ånimskog 16.5 (CGM). 2 ex sj. Amnebyn, Tösse 26.7 (BH).

M: 1 revir vid Gösjön (CGM, JN m.fl.) och 1 par sj. Lille Kolungen, Ör/Holm 17.5 (SH).

V: 1 revir vid Gestad kyrka (SH, AC, HåP, MF). 1 ex Brålanda kyrka 2.6 (KE, UE). 1 ex sj. Esslingetorp, Brålanda 13.7 (KE).

Övriga fynd:

Under perioden 21.1-13.5 gjordes 18 fynd av 46 ex. Vinterobservationer gjordes i Nössemark Näs; Skotterud (Ärtemark); Dals Ed; Ängen Tjärtakan (Frändefors); Ödegården Ryr (Skållerud) och Bäckefors samhälle (Bäcke).

159 ex noterades sträckande vid Rörvik 5.10-8.11. Högsta dagsiffra blev 96 ex 19.10 (IJ).

Under perioden 8.8-31.12 gjordes ytterligare 21 fynd av 60 ex.

Steglitsen har ökat påtagligt i Dalsland under senare år, både vad gäller stationära och sträckande fåglar. Rapporterna ökar successivt, och årets sträcksiffror i Rörvik var rekordartade. 2011 räknades totalt 131 ex på höststräcket, med högsta dagssumman 75 ex.

Hämpling *Carduelis cannabina*

(15.10-25.3, >20 ex)

1.1-25.3:

1 hane Tveten, Färgelanda 24.3 (AK, UK).

15.10-31.12:

1 ex Ellenösjön, Torp/Ödeborg 19.10 (GC).

Större antal:

35 ex Tillhagen, Bolstad 24.8 (PU, GC). 20 ex Ellenösjön, Torp/Ödeborg 15.9 (SH).

Det finns fem vårfynd med tidigare datum än årets förstafynd och dessutom ett vinterfynd i januari.

Vinterhämpling *Carduelis flavirostris* (s)Vinterfynd:

90 ex Tjärtakan, Frändefors 14.1 (AJ, IJ, BB). 19 ex Kasen Känsbyn, Ånimskog 24.2 (TK).

Vårfynd:

2 ex Hamnplan, Åmål 25.3 (RG). 2 ex Tydjesjön 5.4 (PKL). 1 ex Holmsåns mynning 12.4 (HK). 10 ex Hallebol 18.4 (HK). 12 ex Hästefjord 29.4 (ME).

Höstfynd:

9 ex Kvantenburg 6.10 (TK). 131 ex mot SV Rörvik 19.10-9.11 (IJ, PU, SB). 3 ex Kulten, Högsäter och 1 ex Ellenösjön, Torp/Ödeborg 21.10 (SH). 2 ex Bredtvet, Brålanda 21.10 (IJ, PU, SB). 7 ex Sörvik 21.10 (PU). 2 ex Hamnplan, Åmål 27.10 (PKL). 10 ex mot SV Sandvikebergen, Gestad 28.10 (KE). 50 ex Grundsvik 10.11 (KJ, BLs). 1 ex Sunnanå, Holm 15.11 (HK).

Gråsiska *Carduelis flammea*

Rasen flammea eller till ras obestämda (1.5-15.9, >200 ex)

1.5-15.9:

13 ex Rörvik 6.5 (IJ). 3 ex vid inventering S om Rörvik 15.5-25.6 (IJ). 1 ex stugområdet vid Yttre Bodane, Ånimskog 19.5 (LER). 1 ex sj. Sunnanå hamn, Holm 14.6 (PU). 2 ex Ormansbyn, Ärtemark 15.7 (LÅK). 20 ex mot SV Rörvik 9.9 (UL, BB, IJ).

Större antal:

425 ex mot SV Rörvik 19.10 (IJ). 200 ex str. Ängen Tjärtakan, Frändefors 21.10 (AJ).

Senvår- och sommarfynden vid Vänerkusten utgörs troligen av rasen cabaret, brunsiska.

Brunsiska *Carduelis flammea cabaret* (Rrk)

2 hannar vid inventering S om Rörvik 15.5-25.6 (IJ).

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera* (s)

2 ex Lianefjället, Skållerud 4.3 (HK). 4 ex Rörvik 7.7 (IJ).

Större korsnäbb *Loxia pytyopsitacus* (s)

B: 3 ex Svartjärn vid Svärldång, Laxarby 15-17.9 (LO).

Å: 1 par Brurmossen, Mo 6.1 (RG). 1 hane Vålebergsnabben Yttre Bodane, Ånimskog 5.5 (RG).

M: 1 ex mot S Dalaborg, Bolstad 15.7 (HK). En mindre flock mot SV Sunnanå hamn, Holm 13.9 (HK).

V: 1 revir Ängen Tjärtakan, Frändefors 19.1-4.3 (AJ, AaJ). Vid Rörvik 1 ex 8.9, 15 ex mot SV 13-19.10 samt 1 ex 24.10 (IJ). 2 ex sj. Ängen Tjärtakan, Frändefors 28.10 (AJ).

Rosenfink *Carpodacus erythrinus* (s)

E: 2-4 ex rast. Skogsvägen, Dals-Ed 17-24.5 (SO).

Å: 1 ex sj. Byn, Mo 23.5 (RG). 1 ex sj. Tössebäckens skärgård, Tösse 27.5 (RO).

M: 1 revir vid Gösjön (SH, GC, HK m.fl.). 1 ex sj. Dalbergså, Bolstad 21.5 (KE). 1 ex sj. Mellerud 11.6 (IT). 1 ex sj. Sunnanå hamn, Holm 14.6 (PU). 1 ex sj. Vässbymaderna, Holm 19.6 (TSv). 1 ex sj. Bergsmader 20.6 (HK). 1 hane sj. Dalbergså, Bolstad 27.7 (LB).

V: 1 revir S om Rörvik (IJ). 1 revir S. Timmervik, Gestad (KE, UE, RK). 2 revir Sikhall 21.5-5.7 (KE, UE, SH, AJ m.fl.). 1 ex sj. Ängen Tjärtakan, Frändefors 27.5 (AJ, AaJ). 6 ad hannar och 4 honf. rast. Sikhall 28.5 (IJ). 1 ex sj. N. Timmervik, Gestad 3.6 (KE, UE). 1 2K hane sj. Gälle udde 3.6 (SH).

I år hördes fler rosenfinkar än på flera år. Dock kan man inte dra slutsatser om populationsförändringar av ett enskilt år. Gynnsamma vindar under sträckperioden kan ge ett ökat inflöde.

Tallbit *Pinicola enucleator* (s)

B: 9 ex Dals Långed 25.12 (PH).

S: 3 ex Ödebyn, Svanskog 16.11 (RG).

Å: 2 honf. Åmålsbergen, Edsleskog 28.10 (PKL). 1 ex Hinsknatten, Edsleskog 28.10 (RG). I Byn, Mo minst 14 ex mot S 6.11 och hörd 9.11 (RG). 1 ex västra Åmål 11.11 (PKL). 6 ex Forsbacka golfbana, Mo 9.12 (RG, FG).

V: 12 ex mot SV Rörvik 31.10-13.12 (IJ, SB). Minst 2 ex str. Ängen Tjärtakan, Frändefors 29.12 (AJ).

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes* (s)

Häckning:

En häckning med minst 3 ungar vid Uppsal, Torp (MS) och 3 häckningar med 4 + 2 + 2 ungar vid Rörvik (IJ).

Övriga fynd under häckningstid:

E: 2-4 ex vid matning Dals-Ed 4-19.5, en hane ringmärktes 10.5 (BW). 1 par Skogsvägen, Dals-Ed 17.5-12.6, den 18.5 ytterligare en hona (SO).

B: 1 ex Åsen Skärbo, Steneby 25.4 (BH).

Å: 1 ex Bräcke ängar 17.5 (PG, JSa).

M: 3 ex Glyckshult, Skållerud 28.4 (HK). 1 par Dalaborg, Bolstad 29.4-5.5 (LB, HK). 1 par N om badplatsen vid Örsjön, Ör 29.4 (ISu). 1 hona Melleruds samhälle 3.6 (PU, RG). 1 ex Håverud, Skållerud 3.7 (KE).

F: 1 ex Säter, Högsäter 8.6 (PU).

V: Upp till 6 par under inventering S om Rörvik 6.5-25.6 (IJ). 2 ex Näverdraget, Frändefors 4.7 (FL).

Övriga fynd:

16 fynd av 25 ex under perioden 14.1-22.4, fördelade på 3/4 i Bengtsfors kommun, 3/3 i Åmåls, 6/11 i Melleruds, 2/3 i Färgelanda och 2/4 i Vänersborgs kommun.

Vid Rörvik sträckte 74 ex mot SV 19.10, dagsrekord för lokalen (IJ). Dessutom ytterligare 11 fynd av 33 ex under perioden 2.8-27.12, fördelade på 1/2 i Dals-Eds kommun, 3/13 i Bengtsfors, 1/3 i Åmåls, 4/7 i Melleruds och 2/8 i Vänersborgs kommun.

Lappsparv *Calcarius lapponicus* (s)

Inga fynd under 2012!

Snösparv *Plectrophenax nivalis* (s)

Vinter/vårfynd:

19 ex mot NO Rörvik 13.3 (IJ).

Höstfynd:

8 ex Svartebäck 26.10 (HK). 2 ex mot S Tydjesjön 27.10 (PKL). 1 ex mot S Köpmannebro, Skållerud 3.11 (RG).

Ortolansparv *Emberiza hortulana* (s)

Vardera 1 ex mot SV Rörvik 23.8 och 8.9 (IJ).

Sävparv *Emberiza schoeniclus* (1.11-20.3, >50 ex)

1.1-20.3:

1 ex Sörvik 4.3 (PU) och 5 ex samma lokal 16.3 (PU, GC). 1-3 ex Hästefjord 5-11.3 (HP, AJ, BJL). 1 ex Gösjön 11-12.3 (HK, JS, EJ, KK). 1 hane sj. Pinnhålan, Åmålsviken 14.3 (RG).

Större antal:

70 ex mot SV Rörvik 19.10 (IJ).

Referenser

Karlsson Linderum, P. 2012. *Guide till Dalslands fåglar*. Stockholm.

Karvik, N-G. 1964. *The Terrestrial Vertebrates of Dalsland in South-western Sweden*. Acta Vertebratica, vol. 3. No. 1. Stockholm.

SOF 2013. *Fågelåret 2012*. Halmstad.

Observatörer

AB = Anders Bergquist, AC = Anders Carlberg, AH = Agneta Hell, AJ = Anders Jihmanner, AaJ = Anna Jihmanner, AJö = Anna Johansson, AK = Astor Korp, AKK = Ann-Katrin Karlsson, ALH = Anna-Lena Höök, AO = Anders Olovsson, AP = Agnes Petersson, AR = Anders Regeskog, BA = Björn Abelson, BB = Börje Broström, BD = Björn Danielsson, BEI = Bo Elofsson, BH = Björn Höök, BeH = Bengt Höök, BHä = Birgitta Häger, BJ = Bengt Jalsborn, BJL = Berndt-Johan Lindberg, BL = Bertil Larsson, BLi = Bodil Lindell, BLs = Bosse Lindström, BN = Bo Nilsson, BW = Bengt Wiklund, CGL = Charlotte Glosli Levin, CGM = C-G Magnusson, CO = Christer Olsson, COt = Christer Ottosson, DD = David Dicksson, DG = David Gustafsson, DK = Dan Klasson, EA = Emil Agneholm, EJ = Eva Johansson, FG = Frida Gran, FL = Fredrik Lång,

Svensson, S., Svensson, M. & Tjernberg, M. 1999. *Svensk fågelatlas*. Vår Fågelvärld, supplement 31. Stockholm.

Söderberg, R. 1923. Från Väners skärgårdar och Kinnevikens flygsandsfält. *Sveriges Natur*, 14: 97-120.

GC = Göran Cederholm, GJ = Gunnar Johansson, GM = Grethe Mikkonen, HA = Hans Alexandersson, HH = Håkan Hellgren, HK = Håkan Krave, HL = Henrik Larsson, HLJ = Hans-Lennart Johansson, HN = Hjördis Nilsson, HP = Hans Petersson, HåP = Håkan Persson, IA = Ingemar Andersson, IAn = Ingemar Andersson, IH = Inge Haraldsson, IHä = Ingvar Häger, IJ = Ingemar Johansson, Vänersborg, IJo = Ingemar Johansson, Mellerud, IS = Ilmo Södergren, ISu = Ingemar Sunnerdahl, ISt = Ingemar Strid, IT = Ivar Tengklint, JEE = J-E Eriksson, JF = Jörgen Fritzson, JH = Jan Hellström, JHä = Jan Hägg, JJ = Jan Johansson, JK = Jan Karlsson, JL = Johan Larsson, JLö = Johannes Löfqvist, JN = Johan Nilsson, JO = Jörgen Olsson, JP = Jörgen Persson, JS = Johan Södercrantz, JSa = Jenny Sander, JSv = Johan Svedholm, JT = Joachim Thelin, JU = Jan Uddén,

JW = Jonas Westling, KE = Kjell Eriksson, KG = Kurt Gustavsson, KaG = Kajsa Gustafsson, KJ = Kenneth Johansson, KK = Kalle Källebrink, KOH = Kent-Ove Hvass, KS = Karin Sund, KÅG = Kent-Åke Gustavsson, LA = Lennart Andersson, LB = Lars Bruzell, LBk = Lars Bruks, LEF = Lars Eric Fjellman, LER = Lars-Eric Rahm, LH = Lennart Hermansson, LO = Lennart Olsson, LS = Lennart Sundh, LV = Lars Viktorsson, LÅK = Lars Åke Karlgren, MA = Mats Andersson, MgA = Magnus Andersson, ME = Michael Egerzon, MEr = Mats Eriksson, MgE = Magnus Eriksson, MF = Magnus Fridolfsson, MJ = Matz Jonson, MR = Magnus Rahm, MS = Monica Svensson, MSt = Mikael Stålhandske, MU = Magnus Unger, MÅ = Matti Åhlund, OH = Owe Hougström, OL = Osborne Lindberg, OM = Ola Martinsson, ON = Ottar Nøkleby, PB = Peter Backman, PBo = Petter Bohman,

PG = Per Gustafsson, PGr = Peter Grahn, PH = Per Helttunen, PKL = Per Karlsson Linderum, PN = Per Norberg, PNi = Peter Nilsson, PU = Per Undeland, PÅ = Patrick Åström, RG = Roger Gran, RH = Rune Hixén, RgJ = Roger Jonasson, RK = Rony Karlberg, RL = Ragnar Lagerkvist, RM = Raimo Mikkonen, RO = Roger Olsson, SA = Stefan Andersson, SB = Saga Boberg, SE = Sven Eriksson, SH = Stefan Hult, SL = Stefan Lindqvist, SMS = Sofia Möller Skog, SO = Sture Orrhult, SOI = Sören Olsson, SOS = Sten-Ole Svensson, SOs = Stefan Oscarsson, TC = Teuvo Carlander, TH = Tore Holsendahl, TK = Tage Kyrk, TL = Thomas Landgren, TS = Tomas Sundberg, TSv = Thomas Svensson, UE = Ulla Eriksson, UI = Ulric Ilvéus, UK = Ulla Korp, UL = Ulf Lindell, US = Uno Skog, USj = Ulf Sjögren, UU = Uno Unger, YW = Yngve Wiklund, ÅG = Åke Gustavsson, ÖJ = Örjan Jitelius.

Rapportmall för Dalsland

(Gällande från 2014-01-01)

Rrk Dalsland tar tacksamt emot rapporter om fynd som beskrivs av nedanstående mall, samt av nya ar-

ter för landskapet. Vi tar även emot gamla rapporter som inte skickats in tidigare.

Varje rapport bör innehålla uppgifter om antal exemplar, kön och ålder om detta är känt, datum, en lokalangivelse som är kopplad till namn på den topografiska kartan samt eventuella medobservatörer. Skriv helst arterna i samma ordningsföljd som nedan. Vi tar gärna emot rapporten via e-post, men det går också bra med brev.

Arter med beteckningarna Rk (till raritetskommittén) eller Rrk (till den regionala rapportkommittén för Dalsland) kräver en utförlig beskrivning för att godkännas för publicering. Om man själv lägger in ett fynd av en sådan art i Svalan kommer det automatiskt en hänvisning till en nätbaserad raritetsblankett för detta ändamål. Denna blankett kan också hämtas från SOF:s hemsida eller rekvireras från rrk Dalsland. Den nationella Raritetskommittén (RK) tar däremot bara emot den nätbaserade raritetsrapporten.

Rrk förbehåller sig rätten att även granska udda och tveksamma fynd av arter som inte är markerade med beteckningen Rrk. Det kan t.ex. gälla datum eller antal som avviker från artens kända mönster.

Vid rapporter av sällsynta arter är foto- eller ljuddokumentation, om detta är möjligt, av stort värde.

OBS: Rapporter utan insänd raritetsblankett där sådan krävs underkänns efter 6 månader, alternativt den 31 januari året efter obsen.

Artlista

Knölsvan	Ht, >10 ex
[Svart svan]	s
Mindre sångsvan	s
Sångsvan	Ht, >100 ex
Sädgås	s
”Taigasädgås”	s
”Tundrasädgås”	s
Spetsbergsgås	s
Bläsgås	s
”Grönländsk bläsgås”	Rk
Fjällgås	Rrk
Grågås	1.12-28.2, >200 ex
[Strippgås]	s
[Snögås]	Rrk
Prutgås	s
Vitkindad gås	s
Kanadagås	1.12-28.2, >500 ex
[Rödhalssad gås]	Rrk
Nilgås	Rrk
[Rostand]	Rrk
[Paradisrostand]	Rrk
Gravand	s
[Mandarinand]	Rrk
Bläsand	1.6-31.7, 1.12-15.3, >50 ex
Amerikansk bläsand	Rrk
Snatterand	s
Kricka	1.12-15.3, >200 ex
Amerikansk kricka	Rrk
Gräsand	>500 ex
Stjärtand	1.6-31.7, 1.11-15.3, >10 ex
Årta	s
Blåvingad årta	Rk
Skedand	s
Rödhuwad dykand	Rrk
Brunand	s
Vitögd dykand	Rrk
Vigg	1.6-31.7, 1.12-28.2, >30 ex
Bergand	s
Ejder	s
Alförrädare	Rrk
Alfågel	s
Sjööorre	uVä, 1.12-28.2, >100 ex
Svärta	uVä, 1.6-30.6, 1.12-28.2, >25 ex

Knipa	>200 ex	Ormvråk	1.12-31.1, >50 ex
[Kamskrake]	Rk	Fjällvråk	1.5-20.9, 1.12-28.2, >10 ex
Salskrake	s	Större skrikörn	Rrk
Småskrake	uVä, 1.12-28.2, >50 ex	Kungsörn	s
Storskrake	>100 ex	Fiskgjuse	H, 1.10-31.3
Amerikansk kopparand	Rrk	Tornfalk	15.5-1.8, 1.12-28.2
Järpe	s	Aftonfalk	Rrk
Dalripa	Rrk	Stenfalk	15.5-15.8, 15.11-31.3
Fjällripa	Rrk	Lärfalk	s
Orre	>10 ex	Jaktfalk	Rrk
Tjäder	s	Pilgrimsfalk	s
Rapphöna	s	Vattenrall	s
Vaktel	s	Småfläckig sumphöna	s
Smålom	Ht, 1.12-31.3, >20 ex	Mindre sumphöna	Rrk
Storlom	1.11-31.3, >10 ex	Kornknarr	s
Svarnäbbad islom	Rrk	Rörhöna	s
Vitnäbbad islom	Rrk	Sothöna	Ht, 1.12-28.2
Smådopping	s	Trana	1.11-15.3, >50 ex
Skäggdopping	1.12-28.2, >100 ex	Strandskata	Ht, 1.9-25.3, >20 ex
Gråhakedopping	s	Skärfläcka	s
Svarthakedopping	s	Mindre strandpipare	s
Svarthalsad dopping	Rrk	Större strandpipare	1.10-15.7, >10 ex
Stormfågel	Rrk	Fjällpipare	Rrk
Klykstjärtad stormsvala	Rrk	Ljungpipare	Ht, 1.11-15.3, >100 ex
Havssula	Rrk	Kustpipare	s
Storskarv	H, >500 ex	Tofsvipa	1.12-28.2, >100 ex
[Vit pelikan]	Rk	Kustsnäppa	s
Rördrom	s	Sandlöpare	s
Ägretthäger	s	Småsnäppa	s
Gråhäger	H, 1.12-28.2, >10 ex	Mosnäppa	s
Svart stork	s	Spovsnäppa	s
Vit stork	s	Skärsnäppa	Rrk
Skedstork	Rrk	Kärrsnäppa	1.10-30.6, >50 ex
[Chileflamingo]	Rrk	Myrsnäppa	Rrk
Bivråk	s	Brushane	s
Brun glada	Rrk	Dvärgbeckasin	s
Röd glada	s	Enkelbeckasin	1.11-20.3, >50 ex
Havsörn	s	Dubbelbeckasin	s
Brun kärrhök	Ht, 1.10-31.3, >10 ex	Morkulla	1.11-20.3
Blå kärrhök	20.5-15.8, 1.12-28.2, >10 ex	Rödspov	s
		Rasen limosa	Rrk
Stäpphök	Rrk	Rasen islandica	Rrk
Ängshök	Rrk	Myrspov	s
Duvhök	>3 ex	Småspov	s
Sparvhök	>25 ex	Storspov	Ht, 1.9-25.3, >25 ex

Drillsnäppa	15.9-25.4, >10 ex	Fjälluggla	Rrk
Skogssnäppa	1.9-25.3, >20 ex	Hökuggla	s
Svartsnäppa	20-30.5, 1.9-25.4, >10 ex	Sparvuggla	s
Gluttsnäppa	1.6-15.6, 1.10-25.4, >20 ex	Slaguggla	Rrk
Dammsnäppa	Rrk	Lappuggla	Rrk
Grönben	Ht, 1.9-25.4, >50 ex	Hornuggla	s
Rödbena	s	Jorduggla	s
Roskarl	s	Pärluggla	s
Smalnäbbad simsnäppa	s	Nattskär	s
Bredstjärtad labb	Rrk	Tornseglare	1.9-10.5, >200 ex
Kustlabb	s	Kungsfiskare	s
Fjälllabb	Rrk	Biätare	Rrk
Storlabb	Rrk	Blåkråka	Rrk
Dvärgmås	s	Härfågel	s
Tärnmås	Rrk	Göktyta	s
Skrattmås	H, 1.11-28.2, >500 ex	Gråspett	s
Svarthuvad mås	Rrk	Vitryggig hackspett	Rrk
Fiskmås	>1000 ex	Mindre hackspett	1.3-30.6
Silltrut	H, 1.10-31.3, >50 ex	Tretåig hackspett	s
Gråtrut	H uVä, >500 ex	Tofslärka	Rrk
Vitvingad trut	Rrk	Trädlärka	s
Vittrut	Rrk	Sånglärka	1.11-15.2, >100 ex
Havstrut	H uVä, >50 ex	Berglärka	s
Tretåig mås	s	Backsvala	Ht, 1.10-20.4, >50 ex
Småtärna	Rrk	Ladusvala	5.10-20.4, >500 ex
Skräntärna	s	Rostgumpssvala	Rrk
Svarttärna	s	Hussvala	1.10-25.4, >100 ex
Vitvingad tärna	Rrk	Större piplärka	Rrk
Silvertärna	uVä, H, 15.9-30.4, >100 ex	Trädpiplärka	1.10-20.4, >100 ex
Fisktärna	H uVä, 15.9-25.4, >500 ex	Ängspiplärka	1.11-20.3, >200 ex
Kentsk tärna	Rrk	Rödstrupig piplärka	s
Sillgrissla	s	Skärpiplärka	Rrk
Tordmule	Rrk	Gulärka	1.6-31.7, 20.9-25.4, >100 ex
Tobisgrissla	Rrk	”Sydlig gulärka”	s
Alkekung	s	”Nordlig gulärka”	1.6-31.7, 20.9-30.4
Lunnefågel	Rrk	Citronärka	Rrk
Stäppflyghöna	Rk	Forsärka	Ht, 15.11-15.3, >10 ex
Skogsduva	1.4-31.7, 1.11-28.2, >20 ex	Sädesärka	15.10-25.3, >100 ex
Ringduva	1.12-28.2, >1000 ex	”Engelsk sädesärka”	Rrk
Turkduva	s	Sidensvans	1.5-10.10, >200 ex
Turturduva	Rrk	Strömstare	Ht, >5 ex
[Palmduva]	Rrk	Järnsparv	1.11-25.3, >25 ex
Gök	15.9-5.5	Rödhake	15.11-15.3
Tornuggla	Rrk	Näktergal	s
Berguv	s	Blåhake	s

Svart rödstjärt	s	Sommargylling	s
Rödstjärt	1.10-30.4	Törnskata	15.9-10.5
Buskskvätta	15.9-30.4, >25 ex	Varfågel	s
Svarthakad buskskvätta	Rrk	Rödhuvas törnskata	Rk
Stenskvätta	Ht, 15.6-10.8, 1.10-20.4, >10 ex	Nötskrika	>50 ex
Ringtrast	s	Lavskrika	Rrk
Koltrast	>50 ex	Skata	>20 ex
Björktrast	>1000 ex	Nötkråka	s
Taltrast	1.11-25.3, >50 ex	”Smalnäbbad nötkråka”	Rrk
Rödvingetrast	1.12-25.3, >500 ex	Kaja	>1000 ex
Dubbeltrast	1.11-10.3, >50 ex	Råka	s
Gräshoppsångare	s	Kråka	>500 ex
Flodsångare	s	”Svartkråka”	Rrk
Vassångare	Rrk	Korp	>100 ex
Sävsångare	s	Stare	1.12-28.2, >300 ex
Busksångare	Rrk	Rosenstare	Rrk
Kärrsångare	s	Gråsparv	>25 ex
Rörsångare	15.9-30.4	Pilfink	>100 ex
Trastsångare	s	Bofink	1.12-15.3, >10 000 ex
Härmsångare	1.9-10.5	Bergfink	15.5-15.8, >500 ex
Ärtsångare	15.9-30.4	Ob. bo-/bergfink	>10 000 ex
Törnsångare	15.9-5.5	Gulhämpling	Rrk
Trädgårdssångare	15.9-10.5	Grönfink	>100 ex
Svarthätta	1.10-25.4	Steglits	s
Lundsångare	Rrk	Grönsiska	>1000 ex
Taigasångare	Rrk	Hämpling	Ht, 15.10-25.3, >20 ex
Grönsångare	15.8-30.4	Vinterhämpling	s
Gransångare	15.5-31.8, 15.10-5.4, >20 ex	Gråsiska	1.5-15.9, >200 ex
Lövsångare	15.9-20.4	”Brunsiska”	s
Kungsfågel	>200 ex	Snösiska	s
Brandkronad kungsfågel	Rrk	Bändelkorsnäbb	s
Grå flugsnappare	15.9-10.5	Mindre korsnäbb	>250 ex
Mindre flugsnappare	s	Större korsnäbb	s
Halsbandsflugsnappare	Rrk	Ob. korsnäbb	>250 ex
Svartvit flugsnappare	15.9-25.4	Rosenfink	s
Skäggmes	s	[Sibirisk rosenfink]	Rrk
Stjärtmes	>50 ex	Tallbit	s
Blåmes	>200 ex	Domherre	>100 ex
Talgoxe	>100 ex	Stenknäck	s
Svartmes	>20 ex	Lappsparv	s
Talltita	>20 ex	Snösparv	s
Lappmes	Rrk	Gulsparr	>300 ex
Pungmes	Rrk	Ortolansparv	s
		Sävsparr	1.11-20.3, >50 ex
		Kornsparr	Rrk

Symboler

Rk:	granskas av raritetskommittén	uVä:	utanför Vätern
Rrk:	granskas av regionala rapportkommittén	1.1 – 31.12:	fynd under angiven tidsperiod
s:	samtliga fynd	>100 ex:	fynd av minst detta antal individer
H:	säkra häckningar och sannolika häckningar, häckningskriterier skall anges		Beskrivning av vilka häckningskriterier som ingår i kategorierna H och Ht finns i manualen för Svalan under punkten 6.8 ”Rapportera aktivitet”. En länk till manualen finns på Svalans startside.
Ht:	möjliga häckningar, häckningskriterier skall anges		

Ung rörhöna i Ödeborgsdammarna 9.8.2012.

Foto: Håkan Hellgren.

Dalslands Ornitologiska Förening

har till ändamål att främja och utforska vårt fågelliv. Vi vill verka för att hos allmänheten väcka och underhålla intresset för fåglar.

Medlemsavgiften är 150 kr, vilket inkluderar två nummer av Natur på Dal och dessutom Dalslands fåglar, som utkommer årligen. Betalas på postgiro 485 58 96-9. För föreningsaktiviteter och program hänvisas till hemsidan eller Natur på Dal, som erhålls av alla medlemmar i DOF.

Styrelse:

- Ordförande Björn Höök, Tösse, Åmål. Mobil 0737-139908.
Mailadress bjorn.hook@telia.com
- Vice ordförande Per Undeland, Göteborg. Mobil 0734-198450
Mailadress pundeland@yahoo.com
- Sekreterare Roger Gran, Mo, Åmål. Tfn. 0532-43021, mobil 0730-461970.
Mailadress roger.gran@hotmail.com
- Kassör Åke Gustavsson, Mellerud. Tfn. 0530-12251, mobil 0706-172676.
Mailadress ake_gustavsson@telia.com
- NpD-redaktionen Björn Danielsson, Dals Långed. Mobil 0706-540255.
Mailadress ormetkruper@gmail.com
- Övriga ledamöter Patrik Wallman, Mellerud. Tfn. 0530-13219, mobil 0703-293454.
Mailadress dalstugan@live.se
Tage Kyrk, Åmål. Tfn. 0532-13537, mobil 0703-092397.
Mailadress tage.kyrk@tele2.se
Monika Svensson, Färgelanda
Monika Koch, Dals Rostock
Kent-Åke Gustavsson. Bengtsfors
- Valberedning: Tage Kyrk (se ovan), tillsammans med styrelsen.
- Revisorer: Sten Torstensson, Mellerud
Bertil Larsson, Dals Rostock